درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաշէնեկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.

» » » վեցամսեայ. 70 »

» » » եռամսեայ. 40 »

Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆր.

» » վեցամսեայ. 20 »

Դրամի փոխարէն փօսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 գրուշի փուլը 100 գրուշի հաշուով:

Տեղական բաժանորդագրութիւնք բաժանորդներուն կը փոխարկուի:

Տեղեկութեան համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

Կիլիկիոյ Թղթակերը մէկ քանի օրէ ի վեր շահեկան տեղեկութիւններ կը հաղորդէ հայ մամուլին, որ արձագանգ կ'ըլլայ անոնց օ.ը օրին: Այս տեղեկութեանց համեմատ՝ Ազգ. Կեդր. Վարչութենէն կարգեալ Պատուիրակը, Խապայեան Տ. Սահակ Սրբազան, չքեղ ընդունելութիւն գտած է մանաւանդ Ատանայի մէջ, ուր ժամանած է փետր. 18ին: Գիտենք որ ըստ այն հրահանգներուն՝ զոր ստացած է Պատրիարքարանէն, Նորին Գերապատուութիւնը պաշտօն ունի Կաթողիկոսի ընտրութեան գործին մէջ: Խապայեան Սրբազան Մէրսինի մէջ լուր առած է՝ թէ Կաթողիկ. Տեղապահ Տ. Կիրակոս եպիսկոպոս արդէն հրաւէր ուղղած էր Վիճակ. Ժողովի անդամներուն ի նիստ գումարուելու մարտ 10ին, յառաջիկայ ուրբաթ օր, և ձեռնարկելու ընտրական գործողութեանց: Ըսուեցաւ թէ յետոյ հրահանգ տրուած է Պատրիարքարանէն, որ Ժողովին առաջին նիստը տեղի ունենայ մարտ 12ին, Կիրակի օր, փոխանակ ուրբաթի, եթէ դժուարութիւն մը չի ծագիր երկու օրուան յետաձգումէն:

Այսպէս թէ այնպէս, առ առաւելն երկու շաբթէն հեռագիրը պիտի հաղորդէ մեզ ընտրութեան վերջնական արդիւնքը, և Տ. Սահակ Սրբազան ալ պիտի կրնայ Աւագ շաբթէն առաջ Երուսաղէմ վերադառնալ:

* * *

Այս լուրերէն զատ՝ կարեւորութեան արժանի տեղեկութիւն մը չկար անցեալ շաբթուան ազգային լուրերուն մէջ, ոչ ալ Կրօնական Ժողովի որոշմանց կարգէն՝ որ ճոխացած էր աւելի կամ նուազ ցամաք կարգադրութիւններով —որոնց մէջ նորէն հանդիպեցանք Աճէմեան վարդապետի անուան, զոր ի Սիս փոխադրելու համար հրահանգ պիտի տրուի Ժողովէն Սեբաստիոյ Ս. Առաջնորդին: Կ'ըսուի թէ Ս. Թորոս, որուն բնակարանին մէջ կը սիրաշահուէր Տ. Գուրգէն, որոշած էր... օձիքը թօթուելով հեռանալ Մանճըլըքի վանքէն, և թէ Կրօն. Ժողովը պնդէր կենար իր սիրաշահական սկզբունքին վրայ: Հիմայ փոխադրութեան համար ամրափակ վանդակի մը պէտք պիտի տեսնուի, որպէս զի ճամբու վրայ ուրիշ վանքնակ սուրբեր չվտովին անսովոր այցելուէն, կամ անոր մականունէն, և Աճէմեան ողջամբ ու վերամբարձ Սիս փոխադրուի:

Կրնանք յիշատակել միայն Ուրֆայ եւ Կարնոյ Կեդր. Խնամակալութեան մէկ բացառիկ նիստը, ուր տաք վիճաբանութիւններ տեղի ունեցեր են մասնաւորապէս շուխաւտ ուրբերու վիճակին վրայ, և քննադատուեր է մանաւանդ Ուրբանոյի Խնամակալութիւնը. յետոյ որոշուեր է՝ այս ամէնուն ի դարման՝ 20,000 Մայրենի Լեզու տպագրել, 50 ոսկի ղրկել Երզնկա գործակցութիւնը քաջալերելու նպատակաւ, և վերջապէս միւս անխուսափելին, Վանայ դրամական նպաստը՝ այս անգամ Տ. Ներսէս Սրբազանի 300 ոսկւոյ չէիր հաշիւը մաքրելու համար հոս Պոլսոյ մէջ, «ապագային օրինակ չըլլալու պայմանաւ», որ գիտենք թէ 1885ի Մայր Աթոռոյ Կաթողիկոսական ընտրութենէն ի վեր քանիցս քանձեւ մըն է Պատրիարքարանի շրջանակին մէջ, ամէն տեսակ գործառնութեանց յարմար:

* * *

Իսկ Թաղային շրջանակի մէջ նշանակութեան արժանի առաջինութիւն... Բերայի Թաղական Խորհրդին համբերութիւնն է, որ մէկ երկու շաբթէ ի վեր քիչ մը սկսած է խախտիլ հանդէպ այն սեղանաւորական խստութեան՝ զոր անխափորէն ցոյց կուտայ ու կ'երթայ Պարտուց Հատուցման Յանձնաժողովը: Փորձենք մէկ երկու խօսքով... փայլեցնել Թաղ. Խորհրդին համբերութիւնը, եթէ կը հաճիք:

Այս համբերութիւնը հիմայ երկու տարեկան է, ճշտորած սիրուն մանկիկ մը՝ վաղ իսկ ծանօթացած Ս. Պատրիարք Հօր, Խառն Ժողովին, Քաղ. Ժողովին և աւելի մօտէն ընտելացած՝ անխափանատ Յանձնաժողովին գգուանքներուն ու կաշակներուն, որոնք կը սնուցանեն մանկիկը հայրագորով փափկութեամբ: Եթէ այս պայքանութենէն շատ բան չհասկցաք, ինչպէս կը կարծեմ, իրողութեան կը դառնանք անմիջապէս:

Իրողութիւնը չափէն աւելի ցրտագին է, և անկէ աւելի՝ հետաքրքրական, տարաշօտ, անմեկնելի: Բերայի Թաղ. Խորհուրդը, որ անցեալ տարի վերակազմուեցաւ, երբ երկու տարի առաջ խնդրած էր Ս. Պատրիարք Հօրմէն՝ որպէս զի հրահանգ տրուի Պարտուց Հատուցման Յանձնաժողովին, փոխանակ ամսական 75 ոսկւոյ, 120 ոսկի վճարել ամէն ամիս Թաղական սնտուկին՝ Բերայի չորս վարժարանց մատակարարութեան համար: Ի պատասխան Թաղ. Խորհրդի խնդրագրին՝ Խառն Ժողովէն նոյն միջոցին պաշտօնագիր մը կու գայ ծանուցանող թէ Ազգ. Վարչութիւնը, ինկատ առնելով Խորհրդին խնդիրքն ու Յանձնաժողովին խնամական վիճակը, որոշած է որ առ այժմ 100 ոսկի միայն վճարէ Յանձնաժողովը Թաղական սնտուկին, մինչեւ որ ի վիճակի ըլլայ աւելին վճարելու: Խորհուրդը կը սպասէ Վարչական որոշման գործադրութեան և... կ'անցնի իր օրակարգին, ինչպէս սովորութիւն է ըսել ժողովական ոճով: Կ'անցնին ամիսներ ու ամիսներ, և Թաղ. Խորհուրդը կը սպասէ միշտ... Վարչական որոշման գործադրութեան: Օր մըն ալ նոր պաշտօնագիր մը կը ստանայ՝ այս անգամ Քաղ. Ժողովէն, որ կը ծանուցանէ Թաղ. Խորհրդին թէ հաստատած է Խառն Ժողովի նախորդ որոշումը, քանի մը կէտ ճշդելով ու չափաւորելով, և կը յանձնարարէ Թաղ. Խորհրդին համաձայնիլ Յանձնաժողովին հետ վճարման քանակին վրայ, որ ամսական հարիւր ոսկիէն աւելի չպիտի ըլլայ: Բանակցութիւնը կը սկսի երկու մարմիններուն մէջ, և արդիւնքը կ'ըլլայ անհամաձայնութիւն: Թաղ. Խորհուրդը կը չարունակէ սպասել ժամէ ժամ... Վարչական վերորոշման գործադրութեան. Յանձնաժողովն ալ իր կարգին կը հանապազորդէ իր անխախտ խստութեան մէջ, Վարչական կրկին որոշմանց առջեւ անդրդուելի մնալով յաւէտ և, ըսենք անցողաբար, շարունակելով վճարել միայն ամսական 75 ոսկին. այնպէս որ անցեալ սեպտեմբերին Թաղ. Խորհուրդը, որ դպրոցներուն մատակարարութեան համար ամսական 13,000 դահեկանի պէտք ունեցած էր, կը հարկադրուի 85 ոսկւոյ փոխառութիւն մը կնքել Յանձնաժողովէն՝ սեպտեմբերէն մինչեւ այս յունուար ամէն ամիս 17ական ոսկի րնդունելու պայմանաւ, անխափան 75էն զատ, այսինքն 92 ոսկի ամսական, որ դարձեալ չէր բաւեր դպրոցներուն ծախքին, քանի որ հ. դիւ 2200 դահեկան ամսաթոշակ կը դառնայ չորս դպրոցներուն 800 թուով աշակերտներէն: Թաղ. Խորհուրդը կը յուսայ եղեր մինչեւ հինգ ամիս կատարուած տեսնել... Վարչական կրկնորոշման գործադրութիւնը, առանց անոնց ընելու կրթական գործը՝ որ ի հարկէ չէր կրնար սպասել մնալ այդ կարգի գործադրութեանց կամ ուրիշ կարգի հաշիւներու: Հիմայ, փետրուարէն սկսեալ, Յանձնաժողովը իր փոխ տուած գումարը ետ կը պահանջէ կամ մանաւանդ վար կ'ուզէ դնել ամսական 75 ոսկիէն, ամէն ամիս կրճեմ 10 ոսկի, այնպէս որ այսուհետեւ 65 ոսկի միայն կը մնայ Թաղ. Խորհրդին տրամադրութեան տակ, որ տակաւին կը սպասէ... Վարչական որոշման գործադրութեան, և այդ 65 ոսկիով կը հրաւիրուի մատակարարել չորս դպրոցներուն 13000 դահեկանի պիւտճէն: Ի՞նչ կ'ըսէք այս համբերութեան:

Բայց վերջապէս չափը լրացաւ: Թաղ. Խորհուրդը անցեալ շաբթու նոր գիր մըն ալ ղրկեց Ազգ. Վարչութեան, ամէն բան պարզելով, ամէն բան բացատրելով, հին ու նոր տարեգրութիւնը բրար խառնելով, և պիտի սպասէ Քաղաքական Ժողովին... երրորդ որոշման: Մենք ալ պիտի սպասենք Թաղ. Խորհրդին հետ Վարչական տնօրինութեան այն տեսակին՝ որ գործադրելի ըլլայ Բերայի մէջ. և կը վերապահենք մեր դիտողութիւնը, չառնելով առ այժմ նիրղութեան ճշգրիտ պատմութեամբ:

ԱՐԵՍ

ԲՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 21 Փետր. 1900

Առատ անձրեւներէ ետքը նորածին կիսալուսինը զուարթագին կը ցոլայ հիմայ Պաղեստինի պայծառ երկինքին վրայ: Ս. Քաղաքը շրջապատող լեռներ քօղաձեւուած գոգցես մանկական բեհեզներով և արբշիռ առատօրէն արիւնի սիրով որ հիմայ աւելի կանուխէն կու գայ բանալ անոնց քողածիգ գլուխները, հեռուէն կարծես հրապուրիչ ժպիտներ կ'արձակեն այնքան գեղամոյն որ Երուսաղէմ, ա՛յս պահուս սեւաքօղելով թէպէտ իր լուսազարդ Տաճարները, կանուխէն պարզած է իր հակապատկերը հանդէպ բնութեան գեղազմայլ տաճարին, կը մոռնայ սակայն պահ մը իր Սաղիմական լրջութիւնը ու կը բանայ Աբեղաթօղի ասպարէզը իր Աբեղաներին առջեւ. վանական ու վանաւոր, երկուքն ալ եռանդնոտ, մէկը իր խցիկին որմին վարսած վեղարն ու փիլոն, ու միւսը մէկդի դրած իր ուխտաւորի Նարեկն ու Սաղմոսը, վանքէն ներս, ընդարձակ բակին մէկմէտ լոյսերուն մէջ բերկրալից կը խայտան ու Բուն-Բարեկենդանը կ'ողջունեն իր բոլոր հրապոյրներով ամէն բերաններէ:

Մեր յարգելի ընթերցողները արդէն անցեալ տարի, այս սիւնակներուն մէջ, մասնակցած Բարեկենդանի պատուական վանական ճաշասեղանին և, հեռուէն, երբ ի մօտոյ առած ըլլալով համն ու հոտը ատենդական կարմրուկ խորոված ին և անփոխարինելի բուղոտ եղինձին, այլ եւս այս անգամ աւելորդ կը համարիմ անոնց նկարագիրը վերակրկնել Արեւելքի մէջ, բայց չեմ կրնար չյիշել այն սրտալոյզ մաղթանքներն ու օրհնութիւնները որ եռանդուն ոգւով արտասանուեցան այդ լուսաշող սեղանին վրայ ամէն տարիէ աւելի գրաւիչ:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը իր սիրտաբուխ բաժակաճառերուն մէջ, արտասուաթոր աչօք յիշեց Հոգելոյս Տ. Եսայեա ու Տ. Աստուածատուր Եպիսկոպոսները որ տակաւին մէկ երկու ամիսներ առաջ Միաբանութեան մէջ իբր պատկառելի դէմքեր կը ներկայանային և անցեալ տարի այս սեղանին զարդերն էին և սակայն այսօր իրենց յիշատակը միայն կը մնայ:

Բարձրապատիւ Սրբազան մը երկար ու երջանիկ տարիներ մաղթեց Ս. Պատրիարք Հօր, և ուրիշ Սրբազան մը բաժակ առաջարկեց Ս. Յակոբեանց Պատ. Միաբանութեան և անոր բազմար դիւն Մերունազարդ պետին կենացը. «Բարեկենդանի զուարթ այս օրերուն մէջ —ըսաւ— մեր անձերը պահ մը նորօրինակ կենդանութիւն մը կը ստանան, ինչպէս վաղանձուկ են բարեկենդանի օրերն ալ, սակայն այն կենդանութիւնը զոր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը իր կենդանի խօսքերով, իբրեւ հոգեւոր Հայր և հանապազօր կու տայ Պատ. Միաբանութեան, այն կը յարատեւէ ձեր սրտերուն մէջ ու միշտ կը կենդանացնէ զձեզ, ևն. ու երկար կեանք մաղթեց Նորին Սրբազնութեան:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր լիաշուրթն օրհնութիւններէն ետքը ամբողջ Միաբանական խումբը գնաց Պատրիարքարան որ չքեղապէս լուսազարդուած էր և ո՛ւր, սրահին երկայնութեանը, դրուած կար աղանդերի ճոխ սեղան մը գինեւէտ:

Ժառանգաւորաց վարժարանի աշակերտները անուշ երգերով ու ցնծուն ոգեւորութեամբ մը զուարճացուցին բոլոր ներկաները, իսկ վերոյիշեալ ատենախօս Սրբազանները հոգեկան խանդավառութեամբ հոն ալ զանազան բաժակներ առաջարկեցին և ծափահարութեամբ ողջունուեցան:

Բաւիցս յիշուեցաւ նաեւ անունը Տ. Սահակ Սրբազանի որ Ատանա կը գտնուի իրեն յանձնուած յատուկ պաշտօնով և մաղթուեցաւ ողջամբ, փութով վերադարձ ի Ս. Աթոռ, ո՛ւր, մանաւանդ այս ժամանակամիջոցիս շատ զգալի է ներկայութիւնը Ն. Գերապատուութեան:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը չմոռցաւ ամբողջ Միաբանութեան համակրելի եւ վարչական գործերու մէջ իր աջ բազուկը եղող Մաքսուտեան Տ. Ղեւոնդ վարդապետը՝ որ անձնական տկարութեան հակառակ արիաբար և իմաստուն խոհականութեամբ կը տնօրինէ վանապատկան ամէն գործերը որոնց մասին կենսագրականի չափ գովեստներ գրել թերեւս վիրաւորէ իր համեստութիւնը: Ն. Սրբազնութիւնը առողջ կեանք մաղթեց, ազգը շնչտելով Ն. Գերապատուութեան համար յիշելով նաեւ Տ. Գէորգ Սրբազան Երեցեանը՝ իր հաւատարիմ ու յոգնաջան Փոխանորդը կ Պոլսոյ:

Կարելի՞ է չյիշել Աբեղեան խմբակը, եռանդուն այն աբեղաները որոնց Աբեղաթօղի յատուկ տօնն է Բուն Բարեկենդանը: Որքա՜ն զուարճալի էին անոնց կատակներն ու բառախաղերը հնարիմաց ճարտարութիւնները որ մասնաւոր հաճոյք մը պատճառեցին ամէնուն:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը վերջ տուաւ վանական այս հաճոյալի երեկոյթին խանդավառ մաղթանք մը ընելով յոտնկայս, վասն Թանկագին կենաց և արեւշատութեան Օգոստ. Սուլթան Համիտ Կայսեր: «Որո՛ւն եւեթ—ըսաւ —պարտաւոր է Ս. Աթոռը դարերէ հետէ իր գոյութեան յարաճուն յառաջդիմութիւնը, իր պայծառութիւնն ու իրաւանց անվթար պահպանութիւնը: Ցորդոր կարգաց Միաբանական Խումբին յաժնայն դէպս աղօթող ըլլալ Ն. Կայս. Վեհափառութեան համար:

* * *

Անցած է Բարեկենդանի վիվլուկը, դադրած է եռուզեռը ու Աբեղեանն իր Աբեղաթօղի մազմօրոր քունին մէջ տակաւին յանկարծ կը զարթնու, կը սթափի, մանաւանդ թէ կը հիասթափի երբ վանքի զարթուցիչ տախտակները զինքը կը կոչեն ի Սաղմոս:

Սովորականէն քիչ մը ուշ կը ղօղանջէ Տաճարին փոքրիկ զանգակը որուն զըմբեթին դեղնագոյն խաչին վրայ նորածագ արեւը ճառագայթած է իր առաջին ոսկի շողերը: Սգաւոր է Տաճարը, սեւաքօղուած են սեղանները, գէթ ու դէն մէկ քանի կանթեղներու չիջելափառ փաղփիւները մաշտիւ երեւոյթ մը կը թօթուեն ամէնուն վրայ և ողորմ մրմունջներ կը բարձրանան առ Աստուած մեղաքաւիչ ջերմեռանդութեամբ:

Ամեն Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրը կը կարդայ Եսայեան պատգամը «Լուացարո՛ւք, սրբեցարո՛ւք», որմէ ետքը Միաբանութիւնը կարգաւ կ'երթայ համբուրել Ն. Սրբազնութեան աջը եւ կ'առաջնորդէ զինքը Պատրիարքարան, ուր բարեմաղթութիւններ կ'ըլլան ի շնորհաւորութիւն Մեծ-Պահոց:

Երբ եկեղեցական այս արարողութիւնները կ'աւարտին, այլ եւս գործը կը մնայ տեղացի ժողովուրդին և ուխտաւոր այցելուին որ խուռն բազմութեամբ կը դիմեն Սիոնի բարձունքն ի վեր դէպի Եւմնիր հեղեղատը գտնելու համար վարդապետ մը՝ իւրաքանչիւր ազգ իր մէջէն, որ Սրբա. Հօրի 29 մեդրաչափ խորութիւններէն Մեծ-Պահքը հանելով բերէ Երուսաղէմ:

Կարողութիւն կը մաղթենք....

Վ. ՌՕՍՐ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԱՆՏԵՍՈՒԱԾ ԳՈՐԾ ՄԸ

Ամէն արհեստ, և ամէն տեսակ առուտուր ու վաճառականութիւն, մեր մէջ քիչ շատ իր ներկայացուցիչը ունի, պարագային համեմատ գերակշիռ, միջակ կամ յետամնաց դիրքով: Եւ սակայն, մեր հրապարակին վրայ կայ գործ մը՝ որ բանուկ ու շահաւէտ գործ մըն է, և որուն շա՛տ քիչ Հայեր ձեռնարկած են մինչեւ այսօր. այդ գործը ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ յանձնակատարութիւնը: Երկրին ամէն առուտուրի և ապրանք ծախսելու անկիւնները, ժողովուրդին ճաշակը և ծախուելիք ապրանքին ոսկը մենք, Թուրքիացիքս գիտենք. բայց փոխանակ այդ առաւելութենէն օգտուելու, ասպարէզը բաց թողած ենք գերմանացի կամ աւստրիացի Հրէաներու, որոնք տարուէ տարի բազմանալու վրայ են մայրաքաղաքիս մէջ:

Ղալաթիոյ, ու մանաւանդ Պոլսոյ կողմի ո՛ր խանը որ մտնելու ըլլաք, անպատճառ քանի մը՝ նոյն իսկ շատ հեղ հինգ վեց հատ կը տեսնէք անոնցմէ, որոնք ընդարձակ գործ կ'ընեն ներածման ու արտածման վրայ: Ասոնցմէ շատերը երբեմն նիւթական շա՛տ անձուկ վիճակով մը Պոլիս եկած ու հաստատուած են ո՛ և է խանի մը անկիւնը, փոշոտ, ողորմելի սենեակի մը մէջ. բայց այսօր, այդ երբեմնի խեղճ ու կրակ մարդիկը է՛ն բանուկ հրապարակներու վրայ հաստատուած են և քանի մը հատ ալ գրագիր գործածելու վիճակին մէջ կը գտնուին:

Աչքի զարնող գլխաւոր կէտը հոն է որ այդ յանձնակատարներուն բոլոր յաճախորդներն ալ Թուրքիացի վաճառականներ են: Մայրաքաղաքիս մէջ հաստատուած եւրոպացի վաճառական մը, նոյն իսկ խանութպան մը յանձնակատարի չի դիմեր իր պէտքերը հոգալու համար, այլ ուղղակի ինք ա՛ռնմը բերել կու տայ բուն տեղէն:

Եթէ երբեք առարկուի թէ այդ Հրեայ յանձնակատարները «իրենց գործարանները ունին՝ որոնց պայմանագրեալ ներկայացուցիչներն են», մի՛ հաւատաք. որովհետեւ Եւրոպայի չորս կողմը այսօր հազարաւոր և բիւրաւոր գործարաններ կան՝ որոնք գնող և սպառող յաճախորդ ունենալու համար հոգի կու տան և մրցելու մասէն ալ, առաջին կարգին վրայ են: Փոխ՛ք այդ գործարաններէն մէկը և ներկայացուցիչը եղէ՛ք. ապահովապէս գործ պիտի ընէք հետը, ըստ որում վերջին մէկ երկու տարուան մէջ փորձով տեսանք թէ՝ քանի մը անձեր յաջողեցան այդ կերպով: Միայն թէ «գործի մէջ ճկուն» ըլլալու սկզբունքը, միտքէ հանելու չէ: Է՛ն մեծ վաճառականին բազմաքանակ ապսպրանքէն սկսեալ, ամէնէն պզտիկ խանութպանին փոքրաքանակ խնդրանքին փութացուցիչ տալու է. բան մը՝ որուն մէ մասամբ, իրենց յաջողութիւնը կը պարտին վերոյիշեալ օտարազգի յանձնակատարները: Ամենեւին չեն հետեւիր այն սկզբունքին՝ թէ «մեծ վաճառականին բերել տուած ո՛ և է ինչ մը, ուրիշի մը, փոքր ապսպրանք տուողի մը՝ բերելու չէ»: Տարբեր բան է եթէ վաճա...

—)(1)(—

ՖՐԷՕՊԷԼ

ԵՒ

ԻՐ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԹԷ Ի՞ՆՉՊԷՍ ՏԱՐԱԾՈՒԵՑԱՒ ՖՐԷՕՊԷԼԻ ԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐ ՄԱՀԷՆ ՎԵՐՋ

Լաւագոյն գթութիւնն է օգնել կրթութեան, մասնաւորապէս նկարագրի կազմութեան եւ բարի սովորութեանցզարգացման:

ՀՕՐԷՍ ՄԱՆ

Ի՞նչ միջոցներ ի գործ դրուեցան Ֆրէօպէլի մահուանէն ետքը իր գաղափարները և իր դրութիւնը տարածելու համար:

1. Մանկապարտէզի նիւթեր պատրաստող գործարան մը հիմնուեցաւ Պլանքէնպուրկի մէջ: Սոյն գործարաններէն հիմայ Գերմանիոյ ամէն գլխաւոր քաղաքներուն մէջ գոնէ հատ մը կը գտնուի:

2. Իր նամակները, ինքնատիպ հեղինակութիւնները, զորս գրած է զանազաններու: Ասոնք հիմա մեծ արժէք ունին:

3. Իր հրատարակութիւնները, որոնք շատ անգամներ տպագրուած, սպառած և գրեթէ ամէն զարգացեալ ազգերու կողմէ թարգմանուած, բաւական իսկ են միշտ վառ պահելու իր դրութիւնը:

4. Ուսուցչական ժողովները, որոնց անդամները իր աշակերտները ըլլալով՝ կը հաւաքուէին երբեմն երբեմն քննելու և աւելի զարգացնելու իր դրութիւնը: Հոն կը միանային գրեթէ բոլոր մանկապարտիզպանները, իրենց գիտութիւնը, փորձառութիւնը և դիտողութիւնները փոխանակելու ի ներկայութեան համբաւաւոր կրթիչներու:

5. Մանկապարտէզներու հանդէսները, որոնք տարւոյն գեղեցիկ ամիսներուն մէջ միայն, բաց օդին տեղի կ'ունենային:

6. Կրթական ընկերութիւնները, մանկապարտէզները և ուսուցչարանները, երեք մեծ միջոցները Ֆրէօպէլեան գաղափարներու տարածման, որոնք հիմայ ամբողջ աշխարհի վրայ տարածուած կը գործեն անդուլ:

7. Ճամբորդութիւնները, զորս Ֆրէօպէլ սովորութիւն ունէր ընելու, շարունակուեցան Պառոնուհի Մարինհոլց Ֆոն Պիւլովէ, իր ամէնէն յաջողակ աշակերտուհին որ ծովեր ու ցամաքներ կը կտրէր կ'անցնէր նորադարձ աշակերտներ արձանագրելու:

Կային նաեւ ուրիշ զօրաւոր միջոցներ ալ իր դրութեան տարածման համար:

Տեսնենք ուրեմն թէ ո՞ր երկիրներն են որ այսօր կանոնաւոր մանկապարտէզներ ունին և ամէնէն լաւ ըմբռնած են անոնց կարեւորութիւնը.

Ա.—ԱՒՍՏՐԻԱ

1872ին Աւստրիոյ կրթական գործոց Նախարարը ազգային կրթութեան ծրագրին մէջ առաւ մանկապարտէզի դրութիւնը: Անկէց ի վեր մանկապարտէզին նուիրուեցաւ այն ուշադրութիւնը որուն այնքան արժանի է: Վիեննա 35էն աւելի մանկապարտէզ ունի և մէկ ֆոլէժ՝ մանկապարտիզպանուհիներու համար, ուրկէ մինչեւ այսօր 500էն աւելի մանկապարտիզպանուհիներ ելած են: Ունի նաեւ Ֆրէօպէլեան Ընկերութիւն մը: Կրաց, 20ի չափ մանկապարտէզներ ունի. իսկ Պրիւն, որ ամէնէն կարեւորն է իր Ֆրէօպէլեան միութիւնով, 18 մանկապարտէզներ՝ որոնք կը կառավարուին քաղաքապետութենէն: Պոհէմիա ունի 60ի չափ մանկապարտէզներ: Բրակայի մէջ կայ մէկ ժողովրդական մանկապարտէզ և շատ մը մասնաւոր ու քաղաքապետական մանկապարտէզներ: Բիլզէն, Թէփլից, Էկէր, եւայլն լեցուն են մանկապարտէզներով:

Միայն Հունգարիոյ մէջ կան 80է աւելի մանկապարտէզներ: Կանանց երկու ընկերակցութիւններ կան Պուտաբէշթ, որոնցմէ մէկուն կը նախագահէր Թիճա կոմսուհին և միւսին՝ Էտէլհայմի պառոնուհին:

Բ. ԱՆԳԼԻԱ

Անգլիա մեծ համակրութիւն ցոյց տըւաւ Ֆրէօպէլի դրութեան: Գլխաւոր գործիչն է British and Foreign school's Society. 1884ի, Սաութ-Քէնսինկթըմի մէջ տեղի ունեցած կրթական ցուցահանդէսին, որուն կը նախագահէր Լորտ Րիյ, փայլուն կերպով ապացուցուեցաւ թէ Անգլիա ո՛ր աստիճան գնահատած էր այս դրութիւնը: Մասնաւոր քօլէժները անհամար են բովանդակ Անգլիոյ մէջ՝ մանկապարտէզպանուհիներ հասցնելու համար: Սոյն նպատակին յատկացեալ բազմաթիւ հաստատութիւններ կան Լոնտոն, և անթիւ մանկապարտէզներ Լոնտոնի, Սէֆրոն Վալտընի, Տըպլինի, Մանչէսթրի, Քրոյտընի, Ապէրտինի, Պիրմինկհէմի, և այլնի մէջ:

Գ. ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ

Զուիցերիա արժանապէս կը չափուի այսօր Գերմանիոյ և Աւստրիոյ հետ, եւ զուիցերական մանկապարտէզները հետզհետէ կ'աճին թուով ու կարեւորութեամբ: Հիմայ կան 85ի չափ կանանց ընկերակցութիւններ և 110 մանկապարտէզներ տասը նահանգներու մէջ բաժնուած: Նըշանաւոր է Ժընէվ իր 60ի չափ մանկապարտէզներով և չորս հազարի մօտ աշակերտներով, ընդ հսկողութեամբ հանրային կրթութեան Տեսչին և Պառոնուհի Ատէլ տը Բորթուկալի:

Իւրաքանչիւր ծխական շրջանակ իր յատուկ մանկապարտէզպանուհին կ'ընտրէ, կառավարութեան վաւերացման ենթարկուելու պայմանաւ: Տեսչուհի մը, կառավարութենէն ընտրուած, կը հսկէ ամէնուն վրայ և կը կարգադրէ ուսուցիչներու համար մասնաւոր դասակարգեր: Մէկ տարուան մէջ միայն Ժընէվ կը քուէարկէ 55,000 Ֆր. այս նպատակին համար:

Սէն-Կալի մանկապարտէզները ճիշտ Ժընէվիններուն համաձայն կարգադրուած են. նոյնպէս նաեւ Վինթըրթուրինները որոնց համար կը ծախսուի 80,000 (ութսուն հազար) ֆրանքէ աւելի գումար մը: Լօզան, Նէօշաթէլ իրարու հետ կը մրցին այս մասին:

Դ. ՊԵԼՃԻԳԱ

Ինչպէս Զուիցերիոյ և Աւստրիոյ մէջ, նոյնպէս ալ Պելճիքայի մէջ մանկապարտէզը պաշտօնապէս ճանչցուած է կառավարութենէն և նիւթական ու բարոյական աջակցութիւն չի խնայուիր երբեք մանկապարտէզներու մէջ դնել տալու համար առողջ և հիմնական կրթութեան մը հաստատուն հիմերը: Ընդհանուր վարիչը կ'ընտրուի կառավարութեան կողմէ, Պրիւսէլի Փոնսէրվաթուարէն:

Ե. ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիոյ մէջ կայ մէկ «ընկերակցութիւն մանկապարտէզի դրութեան յառաջդիմութեան», և բազմաթիւ մանկապարտէզներ նախանձելի վիճակի մէջ կը գտնուին Ֆլորանսի և Նաբոլիի մէջ մասնաւորապէս:

Հռոմի մէջ մանկապարտէզի հանդէսները գրեթէ միշտ Թագաւորն ու Թագուհին կը պատուեն իրենց ներկայութեամբ, պարագայ մը՝ որով կը հասկցուի թէ Իտալիոյ մէջ ո՛ր աստիճան կը հետաքրքրուին մանկապարտէզով և կրթական գործը ի՞նչ կշիռ ունի:

Զ.—ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ

Հարաւային Եւրոպայի մեկուսացեալ թերակղզիին մէջ ալ մանկապարտէզը հաստատուն հիմերու վրայ դրուած է:

1879էն ի վեր, Փորթուկալի մէջ մեծ յարգ ստացած է մանկապարտէզը և այդ թուականէն ետքը իր ծաւալումը կը պարտի «կրթութեան զարգացման ընկերութեան» ճիգերուն. Այդ ընկերութիւնը կազմուած է Օբօրթոյի մէջ:

Սպանիա Մատրիտի մէջ ունի մանկապարտիզպանուհիներ պատրաստելու յատուկ Քօլէժ մը որուն կցուած է մանկապարտէզ մը: Ուրիշ մըն ալ կայ Պիլպաոյի մէջ:

Լ. Գ.

(Շարունակելի)

ռական մը պայմանէ այսինչ չափ — որոշ մեծ քանակութեամբ ապրանք գնել գործարանէն, որուն ինչպէս գիտէք, առեւտրական լեզուով գործարանը կապել կ'ըսեն։

* * *

Բայց գործին մէջ յաջողելու էն գլխաւոր պայմաններէն մէկն ալ, ու թերեւս առաջին պայմանը, գնողին դիմում ընելու եղանակին, ապրանքը անոր մատուցանելուն ու հաւնեցնելուն մէջ կը կայանայ։ Փորձով գիտենք և տեսած ենք որ, շատեր առաջարկուած ապրանք մը նախապէս մերժած ըլլալէ ետքը, յանձնակատարին՝ կամ աւելի ճիշդը՝ իրենց շրջուն գործակատարին ստիպման հետեւանքով ապսպրանք տուած են այդ միեւնոյն մերժուած նմոյշին վրայ։ Զմոռնանք նաեւ ըսելու թէ քիչ մըն ալ յանդգնութիւն պէտք է այս գործին մէջ. միայն թէ չափաւոր, զգուշաւոր յանդգնութիւն մը. այսինքն, որչա՛փ որ ճկուն պէտք էր ըլլալ ապրանքը ծախելու, որակը հաւնեցնելու և քանակի մասին հաճոյակատար ըլլալու համար, նոյնչափ ալ ճշդապահ պէտք է մնալ։

Այն սակաւաթիւ Հայերը՝ որոնք այսօր Պոլսոյ հրապարակին վրայ այս գործով կը զբաղին, բառին խակական նշանակութեամբը վեհերոտ են գործառնութեանց մասին. հետեւաբար իրենց ըրած գործերնին ալ խիստ սահմանափակ է։ Սակայն իրենց այս ընթացքը կ'արդարացնեն՝ ըսելով թէ «ամէն մարդու հետ գործ ընելէն կրնայ վնաս առաջ գալ»։ Ու կը սպասեն որ յաճախորդները, — եւ մի՛ միայն զիրենք ճանչցող յաճախորդները, — իրենց դիմեն, ապսպրանք տալու եւ կամ նոր նմոյշներ տեսնելու համար։ Մինչդեռ օտարազգի յանձնակատարները ճիշդ հակառակ կերպով, այսինքն մեր քիչ մը վերը բացատրած եղանակով կը գործեն, և հազարին մէկ անգամ չեն կորսնցներ։

* * *

Այսօր մայրաքաղաքիս մէջ տարեկան 5—600,000 ոսկիի պարզ երկաթի (*) վրայ գործ կ'ըլլայ և եթէ չենք սխալիր, վաճառականները ամէնքն ալ հայ են, ի բաց առեալ մէկ կամ երկու օտարազգիներէ։ Բայց չենք կարծեր որ գոնէ մէկ հատ տեղացի յանձնակատար գտնուի, որուն վիճակի բաժին մը՝ այս քանի մը հարիւր հազար ոսկիներու միջնորդչէքէն։ Եւ չենք ալ կարծեր թէ այդ վաճառականներուն ամէնքն ալ ուղղակի գործարանէ մը ստանան իրենց պէտք եղած ապրանքը։

ՄԻՀՐԴԱՏ

(*) Պարզ երկաթ ըսելով կը հասկնանք չբանուած և նախնական վիճակի մէջ ներածուած երկաթները միայն, ինչպէս լամա, բոտրկ, իւչ ֆոշկ, չպուք, ևն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ՊԼԷՕՄՖՕՆԹԷՅՆԻ ԳՐԱՒՈՒՄԸ ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պլէօմֆօնթէյնի գրաւման վրայ առնուած նորագոյն լուրերու նայելով Ֆրէնչ զօրավարը նախ ծանուցեր է թէ քաղաքը եթէ անձնատուր չըլլայ պիտի ռմբակոծէ։ Ասոր վրայ հետեւեալ օրը սպիտակ դրօշ պարզուեր է Պլէօմֆօնթէյնի վրայ։ Պատուիրակութիւն մը դիմաւորեր է Լորտ Ռօպէրթսը որ առտուան ժամ 9 ին (Ը. Ե.) քաղաք մտեր է համակրական մեծամեծ ցոյցերով։ Անգլիացի Մարէշալը այցելեր է կառավարական պաշտօնարանները ժողովուրդին համակրական ցոյցերուն մէջտեղը։ Նախագահ Շթայն և պատերազմիկ ներէն շատերը դէպ ի հիւսիս փախած են։

—Ֆրէնչ զօրավարը Պլէօմֆօնթէյն մտնելէ առաջ հիւսիսային և հարաւային կողմի երկաթուղիի գիծերը քանդել տուեր է։ Անգլիացիները նաեւ կտրեր են մինչեւ Բրէթօրիա երկարած հեռագրական թելը։ Պլէօմֆօնթէյնի անձնատուր եղած օրը հարաւային կողմի բլուրներուն վրայ հարիւրաւոր Պօէրներ տեսնուեր են, սակայն Անգլիացիներուն կողմէ արձակուած քանի մը ռումբեր բաւական եղեր է այդ Պօէրները վանելու։

ԲԱՐԵՅՈՒՍՈՅ ԳԼՈՒԽ

Բարեյուսոյ Գլուխին զանազան կողմերը ապստամբները գրաւեր են Բուսպուկ քաղաքը։ Մեծամեծ միջոցներ ձեռք առնուած են այդ ապստամբները ընկճելու համար։

ՔՐԻՒԿԵՐԻ ՆՈՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Լորտ Սալզպըրիի այն հեռագիրը, որով կը պատասխանէ Թրանսվալի և Օռանժի նախագահներուն հեռագրին, անցեալ երկուշաբթի Բրէթօրիա հասաւ։ Քրիւկեր ու Շթայն նորէն հեռագիր մը ուղղելով Լորտ Սալզպըրիի ծանուցին թէ Պօէրները մինչեւ իրենց վերջին շունչը պիտի պատերազմին և ցարդ նմանը չտեսնուած կերպով ընդդիմութիւն պիտի ընեն։

ԱՆՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՒԿԵՐԻ ԵՒ ՇԹԱՅՆԻ ՄԻՋԵՒ

Պլէօմֆօնթէյնի անձնատուր ըլլալէն քանի մը օր առաջ Քրիւկեր նախագահը հեռագիր մը ուղղելով Օռանժի նախագահին, ծանուցեր է մինչեւ վերջը պաշտպանել Պլէօմֆօնթէյնը, բայց Շթայն առանց անսալու այդ զեկոյցին, Անգլիացիներուն մօտեցած ատենը իր մայրաքաղաքէն հեռանալով Քրօնշտատ փախեր է։ Քրիւկեր շատ զայրացեր է Օռանժի նախագահին այդ տկարութեանը համար։

ՀԱՆՔԵՐԸ

Բրէթօրիայի ամերիկեան նախորդ հիւպատոս Պ. Հուայթ ըսեր է անգլիական թղթակցի մը թէ Եօհաննէսպուրկի հանքերը եթէ քանդուին, յառաջ գալիք վնասը հարիւր յիսուն միլիոն անգլիական ոսկիէն պակաս պիտի չըլլայ։

ՊՕԷՐՆԵՐՈՒՆ ԴԻՄՈՒՄԸ

Անգլիոյ կառավարութիւնը հրատարակելով Թրանսվալի ու Օռանժի նախագահներուն հեռագիրները, զոր նոյնութեամբ հրատարակեցինք շաբաթ օրուան մեր թիւին մէջ, և որով հաշտութիւն կ'առաջարկեն, ինչպէս նաեւ Լորտ Սալզպըրիի պատասխանը, գոհացում տուաւ Անգլիացիներուն հետաքրքրութեանը։ Այդ հեռագիրները, ինչպէս ծանուցինք, պաշտօնապէս կարդացուեցան Խորհրդարանին մէջ։ Լորտերու Ժողովին մէջ Լորտ Սալզպըրի խուլ ձայնով մը կարդաց զանոնք։ Ժողովականները խոր լռութեան մէջ ունկնդրեցին։ Երբ ընթերցումը աւարտեցաւ, միաձայնութեամբ հաւանութիւն յայտնուեցաւ։ Երեսփ. Ժողովին մէջ ուր նուազ հանդարտութիւն կը տիրէ, Պ. Պալֆուր կարդաց այդ հեռագիրները։ Նախարարական կուսակցութեան պատկանողները եռանդագին ցոյցեր ըրին։ Շատ մը ազատականներ ալ մասնակցեցան այդ խանդավառութեան։ Պ. Պալֆուր երբ արտասանեց սա խօսքը՝ «Ն. Վեհափառութեան կառավարութիւնը ուրիշ բան չի կրնար ընել, բայց եթէ յայտարարել թէ «տրամադիր չէ հաւանելու Թրանսվալի և Օռանժի անկախութեանը», ոչ միայն նախարարական կուսակցութեան երեսփոխանները մոլեգնութեամբ ծափահարեցին, այլ ազատականներն ալ։ Ընթերցումը ու ծափահարութիւնները աւարտելէն ետքը, երեսփոխանները դուրս ելան ժողովասրահէն եւ սկսան խօսիլ Պօէրներուն դիմումին վրայ։ Իրլանտացիներէն և Սըր Ուիլիէմ Հարքուրթի ու Պ. Ճօն Մօրլիի կուսակից ազատականներէն զատ, երեսփոխաններուն մեծամասնութիւնը առանց վերապահումի հաւանեցաւ Լորտ Սալզպըրիի պատասխանին։ Կը հաւաստուի թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը այդ հեռագիրներուն ընթերցման հանդիսական ձեւ մը տալով նպատակ ունեցած է աշխարհի աչքին մը հասկցնել իր մտադրութիւնները և առաջքը առնել դուրսէն ըլլալիք միջամտութեան ո՛ր կողմէն ալ ըլլայ։

ՄԷՅՖՔԻՆԿ

Հեռագիրները ծանուցին անցեալ օր թէ Մէյֆքինկի պաշարումը վերցած է, բայց այս լուրը ստոյգ չէ։ Լոնտոնէն տրուած տեղեկութիւններ սապէս կը բացատրեն այդ զրոյցը.— Պիրմինկէմի Քիբ վաճառատունը անցեալ երեքշաբթի առտու Մէյֆքինկ բնակող իր մէկ յաճախորդէն սա հեռագիրը ստացած էր. «Անմիջապէս սնտուկներ ղրկեցէք»։ Որովհետեւ նոյն վաճառատունը երեք ամիսէ ի վեր լուր առած չէր իր այդ յաճախորդէն, ուստի այդ հեռագրէն հետեւցուց թէ պաշարումը թուլցած է։ Լոնտոնի մէջ ալ երբ այդ հեռագիրը իմացան, հետեւցուցին թէ Մէյֆքինկի պաշարումը վերցած է։

«ԹԱՅՄԶ»ԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Թայմզի չորեքշաբթի օրուան թիւին մէջ սա հեռագիրները հրատարակուած են.

Մէյֆքինկ, 1 մարտ.—Այն յարձակումը որուն կը սպասէինք Մաճուպա Հիլի տարեդարձին օրը, տեղի չունեցաւ։ Ռմբակոծութիւն ալ չեղաւ։ Մինչեւ իրիկուն սաղմոսերգութիւններ կատարուեցան։ Երկու կողմի յառաջապահները միայն կը գործեն։ Ռմբակոծութիւնները երբեմն կը շարունակուին։ Քաջօզօ թնդանօթի մը ռումբը ինկաւ Մէյֆքինկ Մէյլ եւ Ասվէրթայզէր լրագրին խմբագրատան վրայ։ Խմբագրապետը քանի մը ոտք հեռուն նետուեցաւ, բայց բարեբաղդաբար անվնաս ազատուեցաւ։ Հիւանդները նայելու դժուարութիւնները և պաշարներու նուազութիւնը ծանր հանգամանք մը կ'առնեն։ Ռմբակոծութեան և հրացանաձգութեան հետեւանքով ամէն օր մարդու կորուստ կը պատահի։ Պատէն Փօուէլ գնդապետը ծանոյց Պօէրներուն թէ Սնիման հրամանատարը եթէ շարունակէ բնիկները զինել մեզի դէմ, գնդապետը Պէչուանալանտի բնակիչները պիտի զգուէ՝ սահմանագլուխին շրջականները արշաւելու։

Պուլուվայօ.— Բլումէր գնդապետին զինուորները Քրօքոտայլ Փուլէն ճամբայ ելան և դէպ ի հարաւ կը յառաջանան։ Երկու օրէն երկաթուղին պիտի նորոգուի մինչեւ Ռամաթլա։

—Բլումէր գնդապետը երէկ առտու գրաւեց Լօպացին, առանց ընդդիմութեան հանդիպելու։ Փոքրաթիւ Պօէրներ գնդապետին ժամանումէն առաջ մեկնած էին այդ տեղէն։ Լօպացիի մօտ երկաթուղիին գիծը քանդուեցաւ և կամուրջը վնասուեցաւ, բայց նորոգութեան ձեռնարկուած է որոնք քանի մը օրէն կ'աւարտին։ Արդէն Լօպացիէն մինչեւ երկու մղոն հեռուն նորոգուած է։

Բարեյուսոյ Գլուխ, 13 մարտ — Հաշտութեան միթինկ մը գումարուեցաւ հոս Սաութ Աֆրիքըն Նիւզի նախաձեռնութեամբ։ Բազմաթիւ հոգի ներկայ էին։ Երեսփոխան Պ. Մոլթենօ, որ կը նախագահէր, յայտարարեց թէ ամէն անոնք որ Ափրիկէի ազատութեան սրտանց փափաքող են, պէտք է համախմբուին, դիմադրելու համար դաւադրութեան և ստախօսութեան գործին։ Սաութ Աֆրիքըն Նիւզի խմբագրապետը յայտարարեց թէ Բարեյուսոյ Գլուխին ազատութիւնը եւ անդորրութիւնը վտանգի տակ են, որչափ են երկու Հանրապետութեանց ազատութիւնը ու անդորրութիւնը։ Պահանջեց որ պատերազմի պատճառներուն վրայ մանրամասն տեղեկութիւններ հրատարակուին Քանատայի, Աւստրալիոյ ու Անգլիոյ մէջ, ցոյց տալու համար Հարաւային Ափրիկէի սպառնացող վտանգը՝ դրամատէրներու մօտալուտ տիրապետութեան հետեւանքով։ Միթինկը այդ նպատակով յանձնաժողով մը կազմեց, որուն կ'անդամակցի նաեւ Օր. Օլիվ Շրայներ, Բարեյուսոյ Գլուխին նախարարապետին աղջիկը։ Բարեյուսոյ Գլուխին ու շրջականներուն կղերականներն ալ գումարուելով որոշեցին աղերսագիր մը ղրկել Թագուհիին, յայտնելու իրենց համակրանքը զոր Ն. Վեհափառութեան նկատմամբ կը տածեն, անձկութեան օրերու մէջ։ Անգլիական գաղթականութիւնն ալ յանձնաժողով մը կազմեց՝ տրդի վէճին լուծմանը հսկելու պաշտօնով։

Ստորմպէրկ-Ճօնքրըն. — Դժուարին գնացք մը ետքը Պօէրներուն վրայ յարձակեցանք Ալիուալ Նորթի մէջ, զոր երէկ գրաւեցին։ Ասոր հետեւանքը եղաւ բուռն ճակատամարտ մը, բայց դիրքեր գրաւեցինք, զորս տակաւին կը պահենք։ Պօէրները միշտ բլուրներու վրայ կը գտնուին, սակայն անոնց բանակետղին տիրեցինք բուռն թնդանօթաձգութենէ մը ետքը։ Բազմաթիւ գերիներ և ռազմամթերքի սայլ մը ձեռք անցուցինք։ Պօէրները սաստիկ ռմբակոծեցին կամուրջը և շատ մը ռումբեր քաղաքին մէջ ինկան, առանց վնաս հասցնելու։ Մեր կորուստն է քսան մեռեալ կամ վիրաւոր։

Բարեյուսոյ Գլուխ. — Պ. Սէսիլ Ռօտս որոշեց դամբարան մը կառուցանել Քիմպըրլիի մէջ, պաշարման ատեն մեռնողներուն յիշատակին համար։ Նշանաւոր ճարտարապետ մը՝ Պ. Պէքըր, այս միջոցիս Իտալիոյ, Յունաստանի և Եգիպտոսի մէջ պտոյտներ կը կատարէ՝ այդ տեղերու դամբարաններու մասին ուսումնասիրութիւն կատարելու նպատակով։

Պերլին —Լօխալանծայկըրի զինուորական թղթակիցը որ միանգամայն իբրեւ կամաւոր կը ծառայէ Պօէրներու բանակին մէջ, գրած է նոյն լրագրին թէ գերման կամաւորներուն եռանդը սկսած է պաղիլ, վասն զի Պօէրները շատ լաւ չեն վարուիր անոնց հետ։

Վիէննա. —Քանի մը լրագիրներ կը յուսան թէ տիեզերական խաղաղութեան օգտին համար եւրոպական ո և է կառավարութիւն պիտի չուզէ միջամտել պատերազմին։ Վիէննայի իրազեկ ակումբներուն մէջ ո և է կարեւորութիւն չեն տար Բրէթօրիայի օտար հիւպատոսներուն արարքին, և չեն յուսար որ արդիւնք մը ունենայ։

ՔՐՕՆԻԷ ԶՕՐԱՎԱՐԸ

Սթօուի գնդապետը, ամերիկեան հիւպատոս, Տօրխս մարտանաւը երթալով այցելութիւն տուեր է Քրօնիէ զօրավարին, որ գոհունակութիւն յայտներ է Անգլիացիներուն իրեն հետ վարուելու եղանակին համար։ Հիւպատոսը այցելեր է նաեւ բանակետղը։ Գնդապետին ցոյց տուեր են 25 եարտա երկայնութեամբ այն թունելը զոր պօէր գերիները շինած էին փախչելու համար։ Այդ թունելը եթէ 12 եարտա ևս երկարէր, գերիներուն փախուստը պիտի դիւրանար։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Անգլիացի հազարապետ Ուոլքէր որ Տրէզտա կը բնակի, հետեւեալ նամակը ուղղած է Թայմզին, մարտ 5 թուականով.

«Այս քաղաքը բնակող անգլիական գաղթականութեան անունով կը յուսամ թէ պիտի թոյլ տաք ինծ ձեր սիւնակներուն միջոցաւ իմացնել մեր հայրենակիցներուն որ Տրէզտա ապրող Անգլիացիները արհաւիրքի տակ կ'ապրին։ Վերջին երեք ամիսներուն ամէնքս ալ, այր թէ կին, ամէն օր հրապարակային կամ մասնաւոր նախատինքներու ենթակայ եղանք, բայց այդ նախատինքները անցեալ շաբթու կատաղութեան մը փոխուեցան։ Երբ Քրօնիէ զօրավարին անձնատուութեան լուրը իմացուեցաւ, անգլօ-ամերիկեան ակումբին պատուհանէն դրօշ մը կախուեցաւ։ Ակումբը շէնքին առաջին յարկը կը գտնուի։ Գիշերը այդ դրօշը վերցուեցաւ, պատռուեցաւ և դրանը վրայ նախատական խօսքեր գրուեցան։ Նոյն գիշերը անգլիական բոլոր տուներու դուռներուն ուռնակները վերցուեցան։ Իմ դրանս ուռնակը վերցնել կարելի եղած չըլլալով, մինչեւ առտու զարկին։ Անցեալ գիշեր ջանացին բռնութեամբ մտնել քաղաքին անկլիքան եկեղեցին, բայց դուռները բանալ կարելի չեղաւ, ուստի դամբեր մխեցին կղպանքներուն մէջ. առտուն կղերականները չը կրցան եկեղեցին մտնել և տեսան թէ պատերը կարմիր գոյնով ներկուած էին նախատական ակնարկութիւններով։ Փողոցներուն մէջ տղաք ձիւնի գնտակ կը նետեն անգլիացի կիներուն, զորս «Պըլըր» կը կոչեն, նոր անուն մը որով հոս կը կոչեն Անգլիացիները։ Այս իրողութիւնները քանի մը ամիսէ ի վեր իմացուած են սաքսոն կառավարութեան, բայց կ'երեւայ թէ անկարող է զանոնք զսպելու։ Գալով լրագրական յօդուածներուն, ամէն օր աւելի նախատական հանգամանք մը կը ստանան մեզի նկատմամբ։ Այդ լրագիրներէն մէկը վերջերս կ'ըսէր թէ անգլիական մամուլը համարձակութիւն չունի Գերմանիոյ դէմ բան մը հրատարակելու, ինչ որ ստոյգ կ'երեւայ։»

ՇԱԲԱԹ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

Լոնտոն, 16 մարտ. — Լրագիրները Վանըրլէն հեռագիր մը կը հրատարակեն մարտ 15 թուականով թէ Օռանժ գետին անցքը յաջողութեամբ կատարուեր է, հաւանօրէն Քլէմէնց զօրավարին զինուորներուն կողմէ։ Պօէրները որոնք բլուրներուն վրայ կը գտնուէին, յանկարծակիի եկեր են և ո և է ընդդիմութիւն չեն ըրեր, Բուռն յարձակում մը մօտալուտ է։

Քեբթաուն. — Կէթէյքըր զօրավարը անցաւ Օռանժ գետը ու տիրեց Պէթուլիային։

—Բարեյուսոյ Գլուխէն կամաւորներու զօրախումբ մը, Ուովլէյ հարիւրապետին հրամանատարութեամբ՝ գրաւեց Պարքլի Ուէսթը։

Պլէօմֆօնթէյն. — Բրէթիման զօրավարը, կառավարիչ Պլէօմֆօնթէյնի, յայտարարութեամբ մը հրաւիրեց բոլոր քաղաքացիները յանձնել իրենց զէնքերը, ծանուցանելով թէ հակառակ պարագային իրենց ստացուածքները պիտի գրաւուին։ Հոլանտացիներուն մէջ մեծ մտահոգութիւն կը տիրէ։

Լոնտոն. — Պօէրները գրաւած են Ուարէնթընը, դէպի հիւսիս։

—Քիմպըրլիի և Եօհաննէսպուրկի միջեւ հաղորդակցութիւնները ապահովուած են։ Քիմպըրլիի հանքերը անվնաս կը մնան։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՆԵՐ

Լոնտոն, 17 մարտ. — Անգլիացիները Նորուալս-Բոնի մօտ Օռանժ գետը անցած ըլլալով, նաւակամուրջներ կը շինեն իրենց խոշոր թնդանօթներն ալ անցնելու համար։

—Պլէօմֆօնթէյնի և Նորուալս Բոնի միջեւ երկաթուղիի հաղորդակցութիւնները վերսկսան։

—Օռանժի արեւելեան կողմէն երեք հարիւր Պօէրներ իրենց ագարակները վերադարձան։

—Լոպացիէն (Մէյֆքինկի հիւսիսային կողմը) մարտ 12 թուականով կը հեռագրեն Ռիւթէրի — Պօէրները հեռացան Ռէկուանիի բանակետղէն և քաշուեցան Ռուսթէնպուրկ (Թրանսվալի մէջ Մէյֆքինկի արեւելեան կողմը, Բրէթօրիայի մօտ)։ Մէյֆքինկի ազատումը մօտալուտ է։

—Հէմըլթըն զօրագունդը ճամբայ ելած է օգնելու Մէյֆքինկի։

—Լորտ Ռօպէրթս յայտարարութիւն մը ուղղելով իր բանակին գովեց զինուորներուն քաջութիւնը։

—Կէթէյքըր զօրավարը Սթըրինկֆօնթէյն մտեր է։

—Տէյլի Մէյլ անկարելի կը նկատէ Թրանսվալի հանքերուն քանդումը։

—Պ. Սէսիլ Ռօտս յայտարարեց թէ երկու Հանրապետութեանց անկախութեան ճանաչումը անկարելի պիտի ըլլայ խաղաղութիւնը պահպանել։

—Քրօնիէ զօրավարը Սէնթ-Էլէն պիտի ղրկուի։

—Ալիուալ-Նորթի մէջ անդորրութիւնը վերահաստատուեցաւ։

Բարիզ — Քրիւկեր Նախագահը Օռանժը միացուց Թրանսվալի։ Բրէթօրիա երկու հանրապետութեանց մայրաքաղաքը պիտի ըլլայ։

—Մէյէր և Շալքպուրկէր պօէր զօրավարները իրենց պաշտօնը թողուցին։

—Լօրէնսօ Մարքէզ գտնուող Անգլիացիները ռազմամթերք և ռազմական իրեղէններ ցամաք հանեցին։

Պլէօմֆօնթէյն. — Լորտ Ռօպէրթսի յայտարարութեան ի պատասխան Օռանժէն չորս հարիւր Պօէրներ անձնատուր եղան։ Օռանժի Պօէրներուն մեծ մասը իրենց տուները վերադարձան։

Պուրկէրստորբ. — Պօէրները, Օլիվիէ հազարապետին հրամանատարութեանը տակ, հեռացան Օռանժի հիւսիսային կողմը գտնուած իրենց դիրքերէն։ Շատերը անձնատուր եղան։

—Բարեյուսոյ Գլուխի Երեսփ. Ժողովին անդամ Պ. Տիուիթ ու եղբայրը ձերբակալուեցան։

Լէտիսմիթ —Բազմաթիւ Պօէրներ տեսնուեցան Վան Ռինէնի, Թինթուայի եւ Տէ Պիրի կիրճերուն մօտ։ Այս վերջնոյն մօտերը ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ։ Երկու Անգլիացիներ վիրաւորուեցան։ Պօէրները ետ քաշուեցան։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿԷՆ կը հեռագրեն Պոլիդիչէ Քօրէսբօնտէնցի թէ Ռուսիոյ սպայակոյտին պաշտօնարանին հրդեհին ատեն Պուլկարիոյ վերաբերեալ բոլոր տումարները ու թուղթերը այրեր են։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ երեսփ. Ժողովը, Պ. Ռուվիէի առաջարկութեան վրայ, 46ի դէմ 472 ձայնով քուէարկեց օրինագիծ մը որով կը սահմանափակուի ելմտացոյցին յաւելուածական ծախքերը քուէարկելու իրաւունքը։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ ուղղուած հեռագրի մը նայելով, Տէյլի Մէյլ կը հերքէ այն լուրը թէ Չէմպըրլէն Ընկերութիւնը նոր արժէթուղթեր շրջաբերութեան պիտի հանէ։

ՆԻԿԱՐԱԿՈՒԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔԸ.—Ինչպէս հեռագիրները ծանուցին, Մ. Նահանգաց Ծերակոյտին յանձնաժողովը մերժեց Նիքարակուայի ջրանցքին պայմանադրութեան այն յօդուածը որով Անգլիա՝ Մ. Նահանգաց հետ քոնթրոլի համահաւասար իրաւունք պիտի ունենայ ջրանցքին վրայ։ Ասկէ վերջը Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը միայն պատերազմի ատեն քոնթրոլի իրաւունք պիտի ունենայ նոյն ջրանցքին վրայ։ Լոնտոնի մէջ յանձնաժողովին այդ որոշումը ընտրական խաղ մը կը նկատեն՝ չհզօրացնելու ջանքերը հանրապետական կուսակցութեան որ կը պարսաւէ Պ. Մաք Քինլիի չափէն աւելի անգլիասէր ընթացքը։ Լոնտոնի մէջ կ'ըսուի նաեւ թէ այդ պարագան պիտի խանգարէ նաեւ Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց բարեկամ յարաբերութիւնները։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Գերմանիոյ Երեսփ. Ժողովին քուէն՝ օտար միսերու ներածման մասին՝ իբրեւ առաջին արդիւնք փոփոխութիւն մը առաջ բերաւ Մ. Նահանգաց կառավարութեան տրամադրութիւններուն մէջ։ Այդ ծրագիրը եթէ վերին խնդիրանութեան կողմէ ալ վաւերացուի, Մ. Նահանգները բնականաբար իրենց շահերը պաշտպանելու համար փոխադարձաբար պիտի գործեն, որով մաքսային պայքար մը պիտի ծագի Գերմանիոյ և Մ. Նահանգաց միջեւ։

ՌՈՒՍԻՈՅ Զարին մէկ ուքազով Ներքին գործոց նախարարութեան համար երրորդ օգնականի պաշտօն մը հաստատուեցաւ և այդ պաշտօնին կոչուեցաւ Պ. Տուրնովօ։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ կառավարութիւնը մեծ շէնք մը վարձեց, ուր պիտի հաստատուի իրաւարարութեան միջազգային դատարանին մնայուն դիւանը։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԲԱՆԱԿԸ. — Կալկաթայէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ կառավարութիւնը պաշտօնապէս տեղեկութիւն առեր է որ Անգլիոյ զինագործարանները հրաման ստացած են նոր հրացան մը տալու Հնդկաստանի բնիկ զինուորներուն։ Այդ նոր հրացաններու բաշխումը փութով պիտի կատարուի։

ԱՆԳԼԻՈՅ Երեսփ. Ժողովին ելմտական նախարար Սըր Մ. Հիքս Պիչ յայտարարեց թէ փոխառութիւնը տասնապատիկ ընդունուած է։ Ցարեց որ փոխառութեան այդ մեծ յաջողութեան պատճառը թէ՛ երկրին հայրենասիրական զգացումներուն և թէ իրենց դրամը ապահով տեղ մը յանձնելու հետեւանքն է։ Նախարարը յոյս յայտնեց թէ Անգլիոյ և թէ գաղթավայրերուն մէջ ամէն ոք պիտի ստորագրէ այդ փոխառութիւնը։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Բեդերսպուրկ, 17 մարտ. — Ընդհանուր զինուորական շարժումի մը լուրերը սա իրողութիւններէն առաջ եկած են. զինուորական երկու շրջանակներու մէջ տասը օր առաջ պահեստիները զէնքի տակ կոչուեցան։ Ասոր իբրեւ պատճառ ցոյց տրուեցան Քիեւի ու Մոսկուայի զինուորական շրջանակներուն մէջ կատարուելիք ռազմափորձեր և մեծ զօրահանդէս մը որ պիտի կատարուի՝ Զարին Լիվատիա ուղեւորելուն առթիւ։ Քիչ ետքը այդ պահեստները զէնքի տակ կոչելու հրամանը ետ առնուեցաւ և պահեստիները իրենց տեղերը դարձան։

Աթէնք. —Օլկա Թագուհին ինֆլուէնզայէ կը տառապի։

Վիէննա. —Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովին գումարումները յետաձգուեցան։

—Վիէննայի պաշտօնաթերթը վաղը պիտի հրատարակէ զեկոյց մը Սթէֆանի արքեպիսկոպոսին և Էլէմէր տը Լոնեայ կոմսին նշանտուութեանը մասին։ Ամուսնութիւնը քանի մը օրէն պիտի կատարուի։

Մատրիտ. —Սպանիոյ Երեսփ. Ժողովը այսօր աւարտեց հանրային պարտքի սակերու փոփոխման օրինագիծին վիճաբանութիւնը։

Պերլին. — Նաւատորմին յաւելման ծրագրին վիճաբանութիւնը յառաջիկայ շաբթու պիտի սկսի Երեսփ. Ժողովին մէջ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Գաստէմունիի նահանգին տէֆթէրտար անուանուեցաւ Մանիսայի հաշուակալ Րիզա էֆ., որուն յաջորդեց Էրկէրիի հաշուակալ Իպրահիմ Սալիմ էֆ. ասոր ալ յաջորդեց Գըրշէհրի նախկին հաշուակալ Թէվֆիգ էֆ.։

—Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Սըվազի նահանգին նախնական դատարանին վճռագիրներու գործադիր պաշտօնեայ Մէհմէտ պէյի։ Րապիայի աստիճան՝ Գարասի գաւառին հանքային ճարտարագէտ Օ.Նիկ էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պետական Խորհուրդին ելմտական ճիւղին անդամ Րէշատ պէյի։ Առաջին կարգի Մէճիտիէ՝ նոյն Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին անդամ Թահիր պէյի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ և գեղարուեստից շքադրամ՝ Ֆրանսացի դաշնակահար Պ. Ռաուլ Բիւննէօնի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Բեդերսպուրկի օսմ. դեսպանատան խորհրդական Պէհճէտ պէյի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սըբիայի օսմ. հիւպատոս Ջիհատ պէյի։

—Երկրորդ կարգի Շեֆգաթ՝ կայս. պալատան քարտուղար ու Ռէժիի գանձապետ Նուրի պէյի աղջկանը։

ՕՍՄԱՆ ՓԱՇԱ —Արքունեաց հրամանատար Ղազի Օսման փաշայի առողջական վիճակը հետզհետէ կը բարուոքի։ Երէկ սենեկապետ Իզզէթ պէյ, կայս. ի բարձր մը համաձայն, Ն. Վսեմութեան ապարանքը գնաց և որպիսութիւնը հարցուց։

ՆՈՐ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԸ. — Ներքին գործոց նախարարութենէն հրահանգ խնդրուեցաւ թէ գաղթականներու զետեղման ծախքին համար հաստատուած նոր դրոշմաթուղթերը մալդահամարի իլմուխապրներու համար պիտի գործածուին թէ ոչ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարար Զիւհտի փաշա հիւանդ ըլլալով շաբաթ օրը իր պաշտօնատեղին չգնաց։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Ներքին գործոց նախարարութիւնը, հրահանգ ղրկելով ամէն կողմ, ծանոյց թէ կալուածական ու թէմէթթիւի տուրքէ պարտք ունեցող հելլենական հպատակներէն տէրութեան գանձուն առնելիքը գանձելու առթիւ, պէտք է անոնց նկատմամբ իբր օսմ. հպատակ վարուիլ՝ առանց հիւպատոսներու միջամտութեանը դիմելու։

—Ծանուցուեցաւ թէ հիւպատոսական պայմանադրութեան խառն յանձնաժողովին հելլէն պատուիրակներուն առաջարկուած էր որ հիւպատոսական պայմանադրութեան վրայ թղթատարական պայմանադրութիւն մըն ալ աւելնայ։ Հելլէն կառավարութիւնը նկատողութեան առնելով նոյն առաջարկութիւնը, ըստ այնմ հրահանգ տուած է հելլէն պատուիրակներուն։

ՀՐԵԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.—Հրէից Խախամբաշին Բ. Դուռէն խնդրած էր որ Ռումանիայէն կարգ մը հրեայ ընտանիքներ Թուրքիա գաղթելու արտօնուին։ Մեծ-Եպարքոսը ծանուցած է Խախամբաշիին թէ ատոնց գաղթումը կ'արտօնուի, պայմանաւ որ օսմ. հպատակութիւնը ընդունին, ուղեւորութեան ծախք չպահանջեն և իրենց բնակելիք հողերուն համար ո և է առանձնաշնորհ չվայելեն։

ԱՏՏԸՆԻ երկրաշարժէն վնասուածներուն համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 4,088,555 ղրուշի։

ՖՈՒԱՏ ՊԷՅ, Ներքին գործոց նախարարութեան մէքթուպճին, որ հիւանդ էր, առողջացաւ և շաբաթ օրը սկսաւ յաճախել պաշտօնատեղին։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՑ — Զինուորական պաշտօնարանը նկատելով որ Համազգային Անկելանոց տարուելու համար ոստիկանութեան միջոցաւ յանձնուած մուրացիկները թաղապետական պաշտօնեաներուն կողմէ չեն ընդունուիր, գրեց Քաղաքապետութեան թէ այդ տեսակ ընթացք մը ունեցող պաշտօնեաները խիստ պատասխանատուութեան պիտի ենթարկուին։

ՀԵՌԱԳՐԱՏՈՒՆ.—Թէեւ առաջարկուեցաւ Թովզանճըլի հեռագրական կայանը Տէրինճէ փոխադրել, սակայն ձեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց որ այդ փոխադրութիւնը առ այժմ չկատարուի և ապագային եթէ ծախքի գումարին փոխարէն մը գտնուի, Տէրինճէի մէջ մասնաճիւղ մը հաստատուի։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէտիմ պէյ որ հիւանդ էր, սկսած է առողջանալ. սակայն դեռ ատեն մը պիտի չկրնայ սենեակէն դուրս ելլել։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ Նախարարութիւնը անցեալ հինգշաբթի սկսաւ մէկ ամսու ամսականը վճարել ոստիկաններու և ոստիկան զինուորներու։

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄ.— Ելմտացոյցի յանձնաժողովը որոշած է մանր դրամներ պատրաստել տալ, այնպէս որ ընդհանուր պէտքին բաւական ըլլան և հրապարակէն չվերցուին։ Այդ մանր դրամները տասը ու հինգ փարանոց պիտի ըլլան. 10նոցը՝ արծաթ երկուքնոցներուն և 5նոցը՝ քառասուննոցներուն չափով։ Ատոնց բաղադրութիւնը պիտի ըլլայ տասնին ինը պղինձ և մէկը՝ ոսկի։

ՀՈՒԳՈՒԳԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ.—Կրթական նախարարութեան ելմտացոյցը հաւասարակշռելու համար կազմուած յանձնաժողովը նկատելով որ նոյն նախարարութիւնը թէեւ Իրաւագիտական վարժարանին համար բաւական ծախք մը կ'ընէ, սակայն անոր համար հասոյթ մը յատկացուած չէ, որոշեց որ նոյն վարժարանը մտնելիք ուսուցիչներէն իբրեւ արձանագրութեան տուրք մէյմէկ ոսկի առնուի և վկայական ստացողներէն ալ հինգ ոսկի։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ Դուռը որոշեց որ զօրաբանակներու և զօրաբաժիններու կեդրոններուն մէջ պէտք եղածին չափ վիրաբուժական գործիքներ, և այլն գտնուին՝ շարժուն հիւանդանոցներու կազմութեանը համար։

ԵԷՄԷՆԻ մէջ բացուած վարժարաններու դասախօսութիւնները սկսած են։ Քիչ ատենի մէջ աշակերտներու թիւը երեք հարիւրի հասած է։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ և Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութիւնը հարկ տեսած ըլլալով նորէն քննել Պոլսոյ ապահովութեան ընկերութիւններուն ընդհանուր հաշիւները, ըստ այնմ հրահանգ տուաւ որոնց որ անկ է։

ՆՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ —Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսչութիւնը որոշեց որ հեռագրական ու թղթատարական ընդհանուր տեսուչները երեք կարգի վերածուելով, առաջիններէն 60,000 ղրուշի երաշխաւորութիւն առնուի, երկրորդներէն՝ 50,000 և երրորդներէն՝ 40,000։ Այդ որոշումը Բ. Դրան պիտի մատուցուի։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի աշակերտները, ինչպէս յայտնի է, երկու տարի եթէ չկրնան կարգերնին փոխել, վարժարանէն կը հանուին և հիւանդանոցներուն մէջ իբրեւ հիւանդապահ կը ծառայեն։ Այժմ նկատելով որ ատոնց մէջ երբեմն բարձրագոյն կարգի ուսանողներ ալ կը գտնուին, որոշուեցաւ այդ մասին կարգադրութիւն մը ընել։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց Նախարարութիւնը ծանոյց ամէն կողմ թէ պէյիէի տուրք վճարող գինեպաններէն թէմէթթիւ պիտի չառնուի, բայց տէքրօ տուրք չվճարող գեղէց ըմպելիներու գործարանատէրերը թէմէթթիւ պիտի վճարեն։

ՄԱՀՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ.— Իզմիր կը պատմէ թէ Սէլանիկի մէջ Եուտա, Տա-

[illegible]

կեղծմաչկ երեւան ելած, սակայն հիմա անհետացած է։

ԲԵՐԱՅԻ ոստիկանութեան գոմիսէրներէն Եաւէֆ էֆ. որ հիւանդ էր մեռեր է։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերստեսչութիւնը որոշեց երկու խոշոր շոգենաւակներ գնել՝ Իզմիրի ծովածոցին մէջ ու շրջակայ ծովեզերքներուն աղեւ մաքսանենգութիւնը արգիլելու համար։

ԱՑՆԻ ԱՊԻ մէջ վերջերս տեղացած անձրեւներէն երեք հարիւրի չափ տուներու և խանութներու պատերը փլեր են։

ԴՐԱՄԱՐԿՂ ԽՈՐՏԱԿՈՒԱԾ.—Մոլխանէի կողմը, ՚ոգելից ըմպելիներու հին մաքսատան մօտ երկաթի վաճառական Սարգիս էֆ.ի սենեակին մէջ, չարաթ գիշեր դրամարկղը խորտակուելով 65 ոսկի և մաս մը զանազան դրամներ գողցուեր են։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարելով հաստատեր է որ գողութիւնը դուրսէն կատարուած չէ։ Այդ սենեակին գիշերապահները Մէհմէտ ու Նշան իբրեւ կասկածելի ձերբակալուեր են։

ՊԱՐՍԻՑ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԻՍԸ

Երէկ, կիրակի, միջօրէէն 2 ժամ վերջը, տեղի ունեցաւ, պարսկական դեսպանատան սրահներուն մէջ, ի նպաստ Կ. Պոլսոյ պարսկական վարժարանի աղքատ և որբ սաներուն կազմակերպուած նուագահանդէսը, ընդ հովանաւորութեամբ դեսպան Վսեմ. Միրզա Մահմուտ խանի։

Ներկայ էին աւստրիական դեսպան Պառոն Քալիչէ, ռումանական դեսպան իշխան Կիքա Պոիկատիէ, սպանիական դեսպան Պ. Քամբօ տի Սակրատօ, հելլենական դեսպան իշխան Մավրոկորտաթօ, Բ. Դրան թրաւագէտ խորհրդական Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան, Վսեմ. Սեպուհ պէյ Մաքսուտ, Ազն. Պատրիկ էֆ. Կիւլպէնկեան Տէր և Տիկին Վահան Էսաեան, Ազն. Միքայէլ էֆ. Ցակոբեան և ընտանիքը, Տէր և Տիկին Շամտանճեան, օսմ. կայս. Պանքայի տնօրէններէն Բանճիրի պէյ և տիկին Բանճիրի, և այլ պատուաւոր ընտանիքներ որոնց գրեթէ կարեւորագոյն մասը հայ հասարակութեանը կը պատկանէին։

Այս անգամ, Հայերը նուագածութեան մէջ ալ պատուաբեր մասնակցութիւն մը ունէին և օրիորդ Ծաղիկեան ինչպէս նաեւ Տեառ Գրիգոր Ցակոբեան սարքուած հանդէսին ծաղիկները կրնային համարուիլ։

Բայց ինչպէս որ ամէն ծաղիկ իր տերեւը ունի, այն քառեակ տերեւը որ քառաթերթ ասպատի պէս հազուագիւտ է սակայն և որ գրեթէ ամէն նուագահանդէսներուն զարդն էր այս տարի, երէկի նուագահանդէսին ալ փայլը, եթէ կարելի է, աւելցուց։ Ակնարկել այդ չորս անունները կռահեցիք..., Պ. Պ. Պռասէն, Մէրսինեէ, Եարոնաքի և Էլինկէր.

Չի մոռնանք յիշատակելու նաեւ օրիորդ Ռոսօլաթօ պէյ և Պ. Սէլվէլլի, որուն առաջինը ջութակի և երկրորդը դաշնակի վրայ, հիանալի բաներ մը գեղգեղեցին երեք հարիւրի մօտ ունկնդիրներու։ Չենք գիտեր թէ արեւելեան նուագածութեան տխուր ու միշտ կրկնուող ու միօրինակ մեղեդիներուն վարժ ականջները որոնք ուշադրութեամբ ագյկուած էին այն աթոռներու ուղեղ չարքերուն վրայ, ուր պարսիկ գաղթականութեան երեւելիները հետաքրքրութեան ամէնէն երեւելի ապացոյցներով չարուած էին, ի՞նչ տպաւորութիւն կրեցին արեւմտեան նուագածութեան յարափոփոխ ազդեցութեան տակ. բայց մերինները, որ քիչ ու շատ ընտելացած են այդ նուագածութեան, ամէն կերպով գոհ մնալու պատճառներ ունէին։ Նախ օրիորդ Ռոսօլաթօ պէյ իր ճերմակ արդուզարդով և գողտրիկ դիմագծերով դեռափթիթ շուշանի մը նորաբողբոջ բաժակէն ցայտած բուրումնաւէտ կեանքը և գլխէն հմայքը կը տարածէր ամէն կողմ։ Մանաւանդ Սարազատի սպանիական սէրէնատին մէջ զոր նուագեց Պ. Սէլվէլլիի ընկերակցութեամբ, իր ճպոտին մէն մի հարուածէն ճայթքած ձայները զօզցիս հոգեվարքի հառաչներ էին որոնք կու գային սարսուռի գալարումներով ոլորել վերացումի ազդեցութեամբ սըրկուած ջիղերը բոլոր ունկնդիրներուն։ Իբր վարձատրութիւն այն հիասքանչ տպաւորութեան որ միշտ հսկադիր զգացումներու բաղխումէն ծնունդ կ՚առնէ, և որ իր բազմադիմի տաղանդը յառաջ բերած էր բոլոր ունկնդիրներու վրայ, Օրիորդ Ռոսօլաթօ պէյ ընդունեցաւ ծաղկեայ կողով մը որ իրեն նուիրուեցաւ, յանուն դեսպանին, Գրիգոր էֆ. Շամտանճեանի կողմէ, թարգման պարսկական դեսպանատան։

Օրիորդ Ծաղիկեան հիանալի կերպով երգեց Սէն Սանսէ հատուած մը, եղանակ Սամսոն և Տալիլայի, որ փափուկ զգացումներու և սրտի գործերու մէջ, Սամսոնէ աւելի ուժօմները և դարավերջիկ անտարբերութեամբ սպառազինեալ հոգիները անգամ ախտաժէտ զգայնութեամբ վարակեց։ Օրիորդին համակրելի ձայնին չեչտերը մատղաշ կուրծքի մը թարմ փքոցին ազդեցութեամբ՝ աղամանդի փայլին պէս ջինջ ու պայծառ կու գային մէկզմէկու յաջորդել մարգարտեայ շղթայի մը վեհապանծ խմլտուքով, այն միւս մարգարտի չարքին, ճերմակ ակռաներուն սեղմ ու կոկիկ ճեղքուածքէն, որոնք իր կեռասի շուրթերուն կարմիր թաւշեայ գոհարատուփի մը պատրանքը կու տային։

Մանաւանդ երբ Օրիորդ Ծաղիկեան Մէեէրպէրի Հիւկնօներ երգեց, այդ եղանակը իր անուշ ու մեղմաղձիկ չեչ-

տերով՝ որ աւելի կը պատշաճէր մեծագոյն մասամբ Աւեւելքցիներէ կազմուած ունկնդիրներու ճաշակին և հասկացողութեան՝ կրկնուեցաւ իրաւամբ և ծափահարութեանց խօլ տեղատարափի մը մէջ վերջացաւ։

Նոյն բանը կրկնուեցաւ երբ Օրիորդ Ռոսօլաթօ պէյ Պ. Սէլվէլլիի ընկերակցութեամբ նուագեց, միշտ ջութակի վրայ rêverie մը, որ իբր vieux temps (հին ժամանակ) հին բաներու յիշատակին, այսինքն երազին յատուկ անբացատրելի քաղցրութեամբ ու հրապոյրով գգլխեց բոլոր ունկնդիրները։

Գալով Պ. Գրիգոր Ցակոբեանի, որ Պ. Պ. Մէրսինէէ, Գօբ և Էլինկէրի ընկերակցութեամբ նուագեց ukrainas մը եւ kaiлоp մը, Հայտընի և Կրօբլէրի, արդարեւ երիտասարդ արուեստագէտը որ գեղարուեստի ամէն ճիւղին համար հաւասարապէս տաղանդ մը ունի — վկայ այն գողտրիկ գրուածները զորս պարբերաբար հրատարակած է Arevelf, և որոնք գրական ու բանաստեղծական մասնաւոր հրապոյր մը ունին—ճաշակի և արուեստի տեսակէտով ամէն կերպով գնահատելի տաղանդ մը ցոյց տուաւ և ծափահարութեանց բաւական ստուար հունձք մը քաղեց իր կարգին։

Դեսպան Մահմուտ խան, յակինթով մը շուրջը թանկագին ադամաններով զարդարուն մէյ մէկ մատանի նուիրեց երկու արուեստագիտուհիներուն։ Զ. Ե.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Պատրիարք Հայրը շաբաթ առտու կրկին հեռագիրներ ուղղեց թէ՛ Կիլիկիոյ Կաթող. Տեղապահ Տ. Կիրակոս Սրբազանի և թէ Խապայեան Տ. Սահակ եպսկ.ի, ինչպէս որ որոշուած էր ուրբաթ օրուան Խառն Ժողովին մէջ։

Ն. Սրբազնութիւնը շաբաթ կէս օրէն վերջը հեռագիր մը ստացաւ Խապայեան Սրբազանէ, որ ընտրութեան մասին կարգ մը տեղեկութիւններ կը հաղորդէր Պատրիարքարանի։

Ս. Պատրիարք Հայրը նոյն օրը իրիկուան դէմ Դատական պաշտօնատունը երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր. Ապտիւրահման փաշայի հետ, որմէ վերջը հեռագիր մը ուղղեց Խապայեան Սրբազանի։

—Պանտրմայի Առաջն. Տեղապահ Տ. Թաթուլ վրդ. մայրաքաղաքս եկած է անձամբ բացատրութիւն տալու համար Պանտրմայի մէջ Ալթունեան Ադամ անուն անձի մը ամուսնութիւնը լուծած և ուրիշ կնոջ մը հետ կրկին ամուսնանալու արտօնութիւն տուած ըլլալուն նկատմամբ։ Ցայտնի է թէ Կրօն. Ժողովը այս խնդրին համար բացատրութիւն պահանջած էր Թաթուլ վրդապետէն, առանց իրեն դիմելու այդ կրկնամուսնութիւնը արտօնած ըլլալուն համար։ Այս խնդիրը հիմա Խառն Ժողովի սեղանին վրայ է։

—Հալէպէն կը գրեն մեզ փետր. 26 թուականով.—Արաբկիրի առաջնորդ Գեր. Մուշեղ վարդապետ հինգշաբթի օրը (փետր 23) հոս ժամանեց և ընդունեցաւ ժողովրդեան ստուար բազմութեան մը կողմէ։ Համակրելի եկեղեցականը հիւրընկալուեցաւ Արաբկիրցի Քէշկէկեան Մխաք էֆէնտիի տունը։ Տ. Մուշեղ վարդապետ այսօր կը զբաղի Հաննէ Ասիսի ժառանգութեան խնդրով, զոր քննելու համար մասնաւոր արտօնագիր մը ունի Ազգ. Պատրիարքարանէն։ Տ. Մուշեղ վարդապետ երկու շաբաթի չափ պիտի մնայ հոս։

— Կիրակնօրեայ մանկավարժական երկրորդ դասախօսութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Բերայի արհեստանոցին մէջ։ Մալաթեան էֆ խօսեցաւ դաստիարակութեան նպատակին վրայ և Հինտլեան էֆ. Մանկավարժութեան պատմութիւնը ըրաւ։

—Ս. Պատրիարք Հայրը շաբաթ գիշեր Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ անցընելով երէկ առաւօտ և իրիկուն քարոզեց Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, շարունակութիւն մը իր նախորդ կիրակի օրերուն տուած քարոզներուն, բացատրելով միանգամայն թէ քրիստոնեայ մը ի՛նչ կերպով պէտք է համբերատար գտնուի կեանքի ընթացքին մէջ պատահած ձախորդութեանց առթիւ։

—Երուսաղէմի պատրիարքական Փոխանորդ Երէցեան Տ. Գէորգ Սրբազան ալ երէկ իրիկուն քարոզեց Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ, բնաբան ունենալով «Մարդ ի պատուի էր և ոչ իմացաւ» խօսքը։ Քարոզիչ Սրբազանը բացատրեց թէ ի՛նչ բաներ պատճառ եղած են մարդուս անկմանը։ Մարդը նմանցուց «անասնոց անբանից», և ցոյց տուաւ թէ ցանկութիւն, անձնասիրութիւն և ամբարտաւանութիւն մէկզմէկու յաջորդելով մարդը կը ձգեն մեղքի շաւղին մէջ։

—Արաբկիրէն կը գրեն մեզ. «Գոհութեամբ կ՚իմանանք թէ. քաղաքիս սիրեցեալ Առաջնորդ Գեր. Տ. Մուշեղ վարդապետ վերջապէս Պոլիսէն մեկնած է, Իսկէնտէրուն-Հալէպի ճամբով տեղս վերադառնալու համար։ Աւելորդ է այս առթիւ նկարագրել Արաբկիրի ժողովրդեան խանդաղատանքն ու ուրախութիւնը այս բերկրալից լուրին առթիւ. որովհետեւ բաւական երկար ժամանակէ իվեր կարօտը կը քաշէր իր սիրելի Առաջնորդին, որուն հետ այնքան վառ սիրով մը կապուած էր։

«Միւս կողմէ ցաւ ի սիրտ կը յայտնենք թէ քաղաքիս քահանաներէն, Տ. Գաբրիէլ Հայր Մուրատեան, երէկի օրը ի Տէր հանգելով՝ այսօր պիտի կատարուին անոր Օծման և Թաղման արարողութիւնները. այս տխուր հանդէսին հրաւիրուած են ներկայ գտնուիլ Կաթոլիկ և Բողոքական Հայոց Առաջնորդները։ Հանգուցեալ քահանան 65 տարեկան ծերունի մըն էր, թէեւ անուս՝ բայց շատ մը ուսեալ քահանաներէ աւելի իր հօտին սիրելի եղած էր, իր բարեհամբոյր բնաւորութեամբը, քրիստոնէավայել ընթացքովը և պաշտօնին գիտակցութեամբը. յատկութիւններ՝ զորս վիճակիս Առաջնորդ Հայրը գնահատելով՝ աղքատախընամ մարմնոյն նախագահութեան և միանգամայն գանձապետութեան պաշտօնին կոչեց զինքը. պաշտօն զոր ցարդ շարունակեց խիստ հաւատարմութեամբ։

Հանգուցեալը կը թողու կին մը և երկու անչափահաս աղջիկ զաւակներ, որոնց համար երկնային մխիթարութիւն կը մաղթենք։

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 18 մարտ.— Պատերազմի դաշտէն գրեթէ լուր չկայ։ Պլէմֆօնթայնէն կը հեռագրեն թէ Լորտ Ռոպէրթս զօրագունդ մը ղրկեր է դէպ ի հիւսիս, այդ տեղերը անդորրութիւնը վերահաստատելու համար։ Օռանժէն քանի մը Պօէրներ ալ հնազանդութիւն յայտնեցին։

—Լէտի Ռոպէրթս այսօր Բարեյուսոյ Գլուխը ուղեւորեցաւ, ուրկէ իր ամուսնոյն Լորտ Ռոպէրթսի քով պիտի երթայ։ Ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը համակրական ցոյցերով ողջունեց Լէտի Ռոպէրթսը։

Ս. ՊԱՏՐԻԿԻ ՏՕՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Իրլանտայի պաշտպան Ս. Պատրիկի տօնը այսօր կատարուեցաւ մեծ հանդէսով, ամբողջ Մեծին Բրիտանիոյ մէջ։ Թագուհին և արքունեաց պաշտօնատարները առուցյտ կրեցին։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԵՐԼԻՆ.— Գերմանիոյ Երեսփ. Ժողովին ընդդիմադիրները շարունակեցին իրենց խափանարար ընթացքը՝ հանրային բարոյականութեան օրինագիծին վիճաբանութեանց պահուն։ Պ. Պէպէլ խստիւ բողոքեց այդ օրինագիծին դէմ ըսելով որ կեղծաւորութեան ոգի մը պիտի հաստատէ Գերմանիոյ մէջ։ Նախարարապետին տղան՝ երեսփոխան Պ. Ալէքսանդր Հօհէնլոէ յայտարարեց թէ օրինագիծին դէմ պիտի քուէարկէ։ Նախագահը պարտաւորուեցաւ ատեանը փակել, յայտարարելով որ եկմտացոյցին վիճաբանութիւնը պիտի շարունակուի։

ՀՐԴԵՀ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Հրդեհ մը մոխիր դարձուց Պետերսպուրկի գեղարուեստից ակադեմին, բայց գեղարուեստի առարկաները կարելի եղաւ ազատել։

ԿԻՐԱՍՈՆԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

Մեր վերջին թիւերէն մէկուն մէջ մասնաւոր խմբագրականով մը մեր կարծիքը յայտնած էինք Կիրասոնի ազգային վարժարանի ուսուցիչներէն մէկուն կողմէ մեզ ղրկուած բողոքագրի մը առթիւ. բողոքագիր մը որուն մէջ զարմանք կը յայտնուէր ձեռնհաս հոգաբարձութեան՝ ազգ. վարժարանի ուսուցիչներէն կիրակի և տօն օրերը եկեղեցական արարողութեանց ներկայ գտնուելնին իրաւամբ պահանջելնուն համար։

Այս անգամ Կիրասոնի ազգ. վարժարանի Հոգաբարձութեան կողմէ մեզ ղըրկուած են պաշտօնական տեղեկութիւններ որոնք կատարելապէս կը հաստատեն մեր խմբագրականին մէջ յայտնուած ճշմարտութիւնները, և զորս սիրայօժար կը հրատարակենք ստորեւ։

Ցարգելի

Պ...

Ուսուցիչ ազգ. վարժարանաց քաղաքիս

Հոգաբարձութիւնս պարտք կը համարի վերջին անգամ մը եւս հրաւիրել զՁեզ՝ որ հաճիք յարգել Ձեր ստորագրութեամբ ընդունած պայմանն և հսկողութիւն կատարել եկեղեցւոյ մէջ և բակը աշակերտաց կարգապահութեան, յաւելլով միանգամայն թէ հակառակ պարագային՝ պատասխանատու պիտի նկատէ զՁեզ։

Կը յուսամք թէ պիտի համակերպիք սոյն իրաւացի վերջին հրաւէրին։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան

Ատենադպիր ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՎՐԵՆԵԱՆ — Ատենապետ ԹՈՎՄԱՍ ՓԱՐԱՓԱՇԵԱՆ

Կիրասոն, 5/17 փետր. 1900

Տէր Խմբագիր,

Կիրասոնի վարժարանաց Հոգաբարձութիւնը պարտ կը համարի ներկայիս հերքել հիմնովին այն գրութիւնը որ Կիրասոնէն գրուած՝ լոյս տեսած էր պատուական թերթիդ 4251 թուոյն Ազգ. լուրերու բաժնին մէջ։

Կիրասոնի վարժարանաց հոգաբարձութիւնը ո՛չ այս օրերս, ոչ ալ յաջորդող օրերու մէջ բուռն կամ թոյլ պայքար մղել կը փափաքի ուսուցչական մարմնոյն դէմ, քաջ գիտնալով որ այդ բանը կը վնասէ կրթական գործին։

Հոգաբարձութեան անդամներէն մին կամ միւսը կարող չեն ուսուցիչ փոխել ցորչափ իրենց հետ չունին մեծամասնութեան հաւանութիւնը. հետեւաբար շատ [illegible]

անտեղեակ և հոգաբարձութեան գործելու եղանակին բոլորովին անգիտակից ըլլալը ցոյց կու տար Պ. Նամակագիրը, երբ կ՚ըսէ թէ Հոգաբարձութեան անդամներէն մէկը՝ իր ազգականը վարժարան մըտցնել մտադրած ըլլալուն մեքենայութիւններ կ՚ընէ, ևն։

Պ. Նամակագիրը կը խեղաթիւրէ իր գրածը երբ կ՚ըսէ թէ.

Ա.—Ակնարկած անգամը իր կողմէ մէյ մէկ նամակ կը գրէ երեք ուսուցիչներուն.

Բ.—Սա իմաստով թէ «ուսուցիչները ինչո՞ւ ամէն կիրակի եկեղեցի չեն յաճախեր»։

Գ.—Անպատճառ պատասխանին սպասելը կը յայտնէ։

Դ.—Եթէ պատասխանելու չըլլան՝ պիտի հրաժարեցուցուին։

Ե.—Նամակին վերջաբանը.—Դպրոցին հոգին Հոգաբարձութեան ձեռքն է, կըրնանք ուզածնիս հրաժարեցնել։

Շիտակը չէր արժեր որ ասանկ գրուածքի մը համար գրիչ շարժէինք, սակայն նկատելով որ այդ գրուածէն մոքեր պիտի գայթակղին և լռութիւնը՝ հաստատած պիտի ըլլայ ծանուցեալ ամբաստանութիւնը, ուստի հարկ համարեցինք իրողութիւնը հրապարակելով հերքել եղած ամբաստանութիւնը։

Խնդիրը իր պարզութեան մէջ հետեւեալն է։

Կիրասոնի վարժարանաց ուսուցիչներէն երկուքը արդէն երաժշտութեամբ զբաղած ըլլալով, երեքը իրենց ստորագրեալ պայմանագրութիւններով պարտականութիւն յանձն առած են կիրակի և տօն օրեր ժամերգութեանց միջոցին հսկել աշակերտներու կարգապահութեան եկեղեցւոյ մէջ կամ դուրսը. հիմայ այս ուսուցիչներն են որ կը լքեն իրենց ստորագրութիւնը և ատանկ պարտականութիւն մը չենք ճանչնար կ՚ըսեն։

Ժողովուրդին դիտողութեանց վրայ տեղւոյս Թաղ. Խորհուրդը ի պաշտօնէ գրած էր հոգաբարձութեան յանձնարարել ուսուցչաց՝ հսկողութիւն կատարել աշակերտաց կարգապահութեան՝ ժամերգութեան միջոցին։

Հոգաբարձութիւնը գրեց վարժարանին Տնօրէնութեան ազդարարել ուսուցչաց, որպէս զի հաճին կատարել ընդունած պարտականութիւնին և ժողովուրդին բողոքներուն տեղի չթողուլ։

Զմոռնանք յիշել նաեւ թէ՝ այս ազդարարութիւնը անցեալոյն մէջ ևս եղած է քանիցս։

Ուսուցիչները մերժողական պատասխան տուած էին. ուստի հոգաբարձութեան անդամներէն երկուքը վարժարան գացին և ծանօթ երեք ուսուցիչները յորդորեցին կատարել այդ պարտականութիւնը, դիտել տալով թէ իրենց ստորագրութեամբ ընդունած են, և աւելցնելով միանգամայն թէ նոյն իսկ պայմանագրութեան մէջ յիշատակուած ալ չ՚ըլլար անհարկի և անիրաւ պահանջում չէր եղածը, վոր իբր զինողութիւնն յանձն առնու իսկ ուսուցիչ մը, դժուարութիւն մը չկար, ո՞ւր կը մնայ երբ արդէն պայմանակցուած է։

Արդ, մեր հերքման գիրին հետ կից կը ղրկենք հոգաբարձութեան նոյն երեք ուսուցչ—ց ղրկած վերջին նամակին պատճէնը որ բացորոշապէս ցոյց կուտայ թէ.

Ա.—Հոգաբարձութիւնը ինք է որ գըրած է այդ նամակը և ոչ թէ անդամներէն մէկը։

Բ.—Ըսուած չէ թէ «ուսուցիչները ինչո՞ւ ամէն կիրակի եկեղեցի չեն յաճախեր», ուսուցիչները եկեղեցի գան կամ ոչ՝ իրենց գիտնալու բանն է, պահանջուածը ժամերգութեան միջոցին աշակերտաց կարգապահութիւնն է, և ասոր համար դուրսէն պաշտօնեայ ճարելու չենք, իրենց խընամքին յանձնուած աշակերտները թող բարեկարգ վիճակի մէջ պահեն եկեղեցւոյ ատեն՝ իրենք կուզեն եկեղեցի գան կուզեն ոչ, խնդիր չէ։

Գ.—Անպատճառ պատասխանին սպասելու պէտք չկար արդէն, և ինչպէս կը տեսնուի, ատանկ պահանջում մը չկայ, միայն ըսուած է թէ՝ եթէ ստանձնած պարտականութիւնին չկատարուին՝ պատասխանատու պիտի նկատուին։

Դ. — Հրաժարեցնելու խօսք երբեք չկայ, ինչպէս կը տեսնուի մեր նամակէն։

Ե.—Թէեւ մեր նամակին մէջ բնաւ ըսուած չէ թէ «Դպրոցին հոգին հոգաբարձութեան ձեռքն է, կրնանք ուզածնիս հրաժարեցնել». բայց մենք կը յաւելունք. եթէ հոգաբարձութիւնը չէ կարող զեղծ պաշտօնեաները հրաժարեցնելով պարտաճանաչներ հայթայթել, կրթական գործին յառաջդիմութեան հսկել, վարժարանները բարւոք վիճակի մէջ պահել, և այլն, և այլն. ուրեմն հոգաբարձութիւնը ինչո՞ւ համար ստեղծուած է։

Պ. Նամակագիրը լաւ բաղձանք մը յայտնած կ՚ըլլար եթէ ըսէր թէ անյարմար և զեղծ պաշտօնեանե՛րը պէտք է հեռացնել վարժարաններէն. ինչպէս և հոգաբարձութեան անդամներէն ամէն անոնք ստուգիւ իրենց կոչման արժանիքը չունին. բայց ոչ թէ ենթադրական և անձնական հաշիւներով, այլ դրական եւ ճշմարիտ փաստերով ապացուցանելէ յետոյ։

Այս հերքումը տալով, փակուած կը նկատենք խնդիրը, և կը սիրենք յուսալ թէ մեր վարժարանաց ուսուցիչները իրենց պարտականութեանց անթերի գործադրութեան մէջ կը փնտռեն իրենց յարատեւութիւնը ու երբեք վ—խ չեն ունենար ո՛ և է ստնձութենէ եթէ երբեք գոյութիւն ունենայ իսկ այն։

Իսկ Պ. Նամակագրին կը խրատենք հըրապարակ նետուիլ՝ հաստատ ապացոյց-ներով քննադատելի գործ մը եղած ատեն միայն, և ո՛չ թէ անտեղի լուրերով զբաղեցնել օրաթերթերը։

Տէր Խմբագիր, խնդրելով որ հաճիք տեղիքն մը շնորհել մեր ներկայ հերքման, կը կանխենք մեր շնորհակալիքը։

Ի Դիմաց հոգաբարձութեան Կիրասոնի Ազգ. երկսեռ վարժարանաց

Ատենադպիր Յ. Ա. ԷՎՐԵՆԵԱՆ — Ատենապետ Թ. Գ. ՓԱՐԱՓԱՇԵԱՆ

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ՍԱԿԱՐԱՆ

Ընդհանուր առմամբ սակերը վեր են այսօր, բաց ի անգլիական քոնսոլիտէէն, որ դարձեալ նոյն և նման կը մնայ։ Սպանիականը նորէն վրայ դրած և 73.22 եղած է. Ֆրանսական ռանդը 27 անգ.՝ իսկ Թրանսվալի Թուղթերը՝ շաբաթ օրուընէ այսօր 3ական ֆր. վրայ դրած են, զոր հոս կը գնեն 71ական ֆր.ի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

[illegible]

ԲԱՑՈՒՄ 6 Մարտ

[illegible]

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ՇԱՐԺԵՐԸ

[illegible]

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

[illegible]

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 17 Մարտ

[illegible]

ՓԱՐԻԶ, 17 Մարտ

[illegible]

ՊԵՐԼԻՆ, 17 Մարտ

[illegible]

ՎԻԵՆՆԱ, 17 Մարտ

[illegible]

[illegible]

ԶԱՐԷՀ ՊԻՆԵԼԵԱՆ
ԴԻՄՏԻՍԹ ԽԱՆ ԹԻՒ 49

[illegible]

ՍԻՐՕ ՏԸ ՌԷՖՕՐ ԻՕՏԷ
ԿԾՈՒՄԾ ՍԽ ԸՆԿ.
SIROP de RAIFORT IODÉ
Բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած՝ Միսօ Անթիպօզօպրիւթիւնի և Մօսիւ ձկան իւղին տեղ՝ աւշուկանութեան, տժգոյն ու տկարակազմ տղայոց մարմնի փտութիւններուն դէմ. ինչպէս նաեւ վիզի գեղձերը հալեցնելու և ախորժակը բանալու համար։
Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց
և բոլոր դեղարանաց մէջ A.

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ԱՐՄՏԻՔ.—Ցորեն.—Վերջացող շաբթուն մէջ հասաւ 20,500 քիլէ կակուղ ցորեն որուն 10,000ը Զաղրա, 5000ը Պրաիլա և 4000 Անատօլու խառն և 1500 քիլէ ճերմակ։ Գիները են, լիպրայէն վար 6 ¼—6 ½ Զաղրա, Վառնա և խառն տեսակները։ Կարծր ցորենէն հասաւ 130,000 օխա և ծախուեցաւ օխան 35 36 փարա։ Հաճար.—Վաճառում չի կայ պատրաստ ապրանք չըլլալուն համար. Զմիւռնիոյ մէջ գործառնութիւններ եղան օխան 38 փարա։ Եգիպտացորեն.—800,000 օխա ծախուեցաւ Սեւ Ծովու տեսակէն, օխան 24-24 ½ փարայի։ Գարի.—3800 քիլէ ծախուեցաւ քիլէն 12 ¾-13 ղշ.ի Օտեսայի և 7500 քիլէ Մերսինի տեսակէն։ Վարսակ.—Վաճառում չի կայ։ Թուշնակեր.—Վաճառում չկայ։ Սուսամ.—Վաճառում չկայ. Եւրոպիոյ համար 87—89 փր է. Լուբիա.—Ծախուեցաւ 360 պարկ Սեւ ծովի տեսակէն. պարկը 82-85 ղշ.

ԱԼԻՒՐ.—600 պարկ Վառնայի տեսակէն, 700 պարկ Օտեսայի տեսակէն, պարկը 96 102, Պրաիլա 1500 պարկ, 75 80էն, Մարսիլիա 11,400 պարկ 61—74էս և Ամերիկեան 2500 պարկ։

ԴԱՂՋԱՔԵՐՔ.—Շաfար.—Թրիէսթէէն հասաւ 4500 պարկ. 1900 ալ ռուսական։ Ծախուեցան 4500 պարկ Թրիէսթէի տեսակէն, կենդրոնաց 82-86 ղրշ.ի, 1900 պարկ ռուսականները, 72 ղրուշի։ Խաճուե.—Հասաւ 700 պարկ, ծախուեցաւ պարկը 6½ 7 լիրայի։ Բրնձ.—Շաբթուան մէջ հասան 700 պարկ եգիպտական՝ պարկը 70—76 ղրուշի, 100 պարկ բիզոն և 400 պարկ բասկուս՝ պարկը 104 ղշ.ի։ Մոմ.—Վաճառում չկայ փառնիք սնտուկը 62 ղրշ.ի։ Քարիւղ.—Թրանսիթի ընթացիկ գործառնութիւններ, սնտուկը 31 ղրշ.էն։ Ռուսականին սնտուկը 35 ղրշ. ոսկեդրամ կ'արժէ մեր հրապարակիս վրայ։

ԱՂՔԱՂ.—Շաբթուան մէջ հասան եւ ծախուեցան 34 տակառ Թերքէծինաքօ, 38 38 ½ օխան մէկ օսմ. ոսկիի, 14 տակառ Ուլատոֆա 36-36 ¼ օխան մէկ օսմ. ոսկիի։

ԱՐՏԱԾՈՒԵԼԻՔ ՆԻՒԹԵՐ.—Թիֆթիկ.—Վաճառում չկայ։ Բուրդ.—Գործ չեղաւ, ապրանքի պակասութենէն։ Մեsafu.—Հրապարակը հանդարտ է. Իզմիրի մէջ ծախուեցաւ խօզակին օխան 36-37 ղշի։ Կապերs.—Տաքիստանի ապրանաց վրայ քանի մը գործք եղան 6000 ոսկիի արժողութեամբ։ Աֆիոն.—Շաբթուան մէջ ծախուեցան 4 սնտուկ Զիլէ օխան 122 ղրշ.ի։ Դեղին մեղրամոմ.—Վաճառում անկարեւոր, 19 19 ½ ղրշ.ի։ Ճէճրի—Առուծախ չեղաւ։ Քայսէրիի տեսակէս օխան կարժէ 2 ½—2 ¾ ղրշ. Էսկիշէհիրինը 2 ⅛ 2 ½ ղրշ. և Զիլէ, Թոքատ, Չօրումի տեսակներուն օխան 65—70 փարա։ Կtsnr.—Վաճառում չկայ. հրապարակը հաստատուն է. Մուսուլի սեւին օխան 10-11 ղրշ. կ'արժէ, ճերմակինը 8-8 ½։ Ընկոյզ.—Ծախուեցաւ 15 պարկ Պրուսայէն օխան 47—62 փր. կարժէ։ Կաղին.—Վաճառում չի կայ։ Կենդրոնաց 175-180 ղրուշ։ Պtnւղ.—Հրապարակին վրայ գործ չեղաւ։

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, ազազուն, վատոյժ, հիւանդկախ տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, թոմպուլ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և կանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց սրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և շարունակեց աճիլ ու զօրանալ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամենքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար ի սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնաբարթ փողոց Թ. 17
ՄԱՐԿՐԻԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

19—26

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՊԵԱՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ.րք Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ՊԷՐԱ 396
(Եանըք գերեզմանի վրայի յարկը, Ճիշդ Զնդանճեանց դէմ)
Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաապահով ցաւած ակռաներն ձի անցաւ կը քաշեն. յաւէրժ ակռայ և բնական վերադարձին պայմանաւ։
Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկի, ճապոնական, և գիւտական ակռաներ կը պատրաստեն, յոր և նման բնականի, ...
Բերնի հիւանդութիւնը կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թէժ. բերցուցիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ ապրանքներու միջոցաւ, ...
Շ. Դ. Զամանները կէրակի օրերն ալ, (ժամը 1ը էն 5ը) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (ժամը 1ը էն 6ը) հիւանդ կընդունին Պէրայի գործատեղին։ 197
Գաւառներէ կրնան գրել, իւրեանց ընտրութեան, ...1 Խօսելով ...

Իր անպատասխան գտնուած
ՇԱՐՈՓՕ
բէրթօնը միակն է որ կը գործածուի Պ. Բաստէօրի, Պէրլինի, Վիէննայի և Բերլինի աշխարհանուն. բժշկութեան հաստատութիւններուն մէջ

ԱԶԴՈՒՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐԱԳ ՆԵՐԳՈՐԾՈՒՄ
ՇԱՐՕԹՕԻ ԳԻՆԻ
ՊԵՓՍԻՆԵԱՆ ՊԷՊԹՕՆԻ
VIN CHAPOTEAUT
Պեպթօնն, որ իբր ամենալաւ սնունդ ծանօթ է. կամ մսին մարսողութեան արդիւնքն է՝ բէբսինի և կամ նոյն իսկ ստամոքսին միջոցաւ։ Այդ կերպով կը սնուցանեն հիւանդները, նոր ապաքինածները, ինչպէս նաեւ այն անձերն, որք ուտելու հաւանութիւն ... անարիւնութիւն, սնունդներէ նօզկանք, տենդ, շաքարախտ, Թոքախտ, Թանչք, ուռեցք, քաղցկեղ, ստամոքսի ու լեարդի հիւանդութիւն՝ տաք երկիրներ բնակելէ յառաջ եկած։
ՇԱՐՕԹՕ, 8, Վիվիէն փողոց, Փարիզ.
և բոլոր դեղարանաց մէջ. A.

NEVRALGIES Անզգար Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տոքթէօր CRONIERի ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet Monnaie փողոց Թիւ 23. Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

EMULSION SCOTT
ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։
Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իբօֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար
ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։
Գործակալութիւնք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷԸ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ՀԱՄՊՈՒՐԿ եւ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Դրամագլուխ ֆրանք 27.000.000
Պահեստի դրամ » 52.002.500
Տարեկան հասոյթ » 70.339.912
Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագին ներով։ 514
Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ. Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անամիտիս խան. 20 21 22

PAPIER FAYARD ET BLAYN
Կը բուժէ հարբուխը, կուրծքի բոլոր ցաւերը, յօդացաւը, ճմլուած, վէրք եւն։
Աննման դեղ այտուցներու և կոշտի համար։
Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ. (փնտռել մեր ստորագրութիւնը)։

ԼԱՆԹԸԸ
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ.
ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն. | 1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 330 միլիոն։
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօեօս, Փոխ-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոլտման Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայն
Կառավարութեան Քօմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Պէրա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

ԹՈՄԱՍ ՌԻՒԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1068	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտօնօ	1685	Մարէնկօ	2273	Սաքֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Ծիբօ	1785
Արիօսդօ	2577	Տէտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Մէրտօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պատանօ	1822	Տօմինօ	987	Հինտու	3720	Միլօ	1087	Սէքրօ	1200
Պօրօտինօ	1364	Տուրօ	2883	Հօրատիօ	3600	Մօնթէվիտէօ	1735	Թասօ	1328
Պրավօ	1076	Տրագօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1548
Պրիւնօ	341	Տոնամօ	504	Իթալօ	2354	Նէրօ	1088	Թօրբօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էտրօ	2464	Իտտօ	5540	Օթօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէլլօ	1671	Էլտօրատօ	1320	Ճիւնօ	1080	Օթէլլօ	4036	Թօրբիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրատօ	1481	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1344	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Օթէլլօ	1637	Վասբօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Փոլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	842	Լէօ	1058	Փէպլօ	2229	Վօլթուրնօ	2296
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանտօ	2272	Փինկո	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2897	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլօրատօ	4235	Կիտանօ	1248	Լօրէնցօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Հըրօլտօ շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Քլէօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, հիմա կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 20ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Իրենց տեղ. գործակալը Ճ. ՀԻՒՃ ԷՆՃ ՌԻՃՕ
Թիւ 17—18, Քէչէճի Միւհէն խան. Գալաթիա 377

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Արթուան երթեւեկութիւնք
• 7 20 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դ. 8 21 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 1ին միջօրէէն առաջ, ճաղորդակ լով Աղեքսանդր Պորտ-Սաիտ, Յաֆա, Պէյրութ եւ Ք ուռ)։
Ե. 9 22 Օ էսա ժամը 4ին միջօրէէն առաջ։
Ե. 9 22 Ինէպօլու, Սինոպ Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բ. Թում ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Ուր 10/23 Օտէսա ժամը 4 ին յետ միջօր. 52

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԸ
Մարտ 19ին Սirfaսի Անատօլուի եզերքէն Առմենի շոգենաւը Անվերսէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մարտ 20ին Սirfaսի, ուղղակի Մարսիլիա Տօմսեր ուղղակի Բարիզի համար.
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. 2. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար, դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաֆի վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՈԼ

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Ուղեւորաց եւ ապրանաց փոխադրութեան Լիվերփուլ և Աւստրալիա...

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Գաթնիա	4581
Էթրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթօն	2403
Աուրանիա	7268	Ալկա	2397
Գամփանիա	5587	Սարտինիա	2164
Լէֆանիա	5517	Փարթիա	2241
Գալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1836
Պոթնիա	3143	Մորոգգօ	1855
Քէտար	1876	Գամպանիա	1835
Շերպուրկ	1614	Լուզիթանիա	1298
Գատալոնիա	[illegible]		

Ալեքթօ շոգենաւը, նաւապետ Հ...իթ...ըն, Լիվերփուլէն Պոլսոյ նաւահանգիստը պիտի հասնի դէպի Մարտ 22 (Ն. Տ.)։
Իրենց տեղ. ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմէնէթլի խան Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց. 25

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1900 Մարտ. 1 (Ն.Տ.) հինգշաբթիէն սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ—ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 34 Խառն Առտ.	Թ. 2 Ճամբ. Առտ.	Թ. 4 Ճամբ. Առտ.	Թ. 6 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ.	Թ. 8 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 10 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկն.	12 20	2 32	4 5	6 20	8 7	10 30	11 30					
	ժմ.	12 45	2 57	4 30	6 45	8 32	10 55	11 55					
Հայտար Փաշա	մկն.	1 10	3 6	4 42	6 55	8 47	11 5	12 5					
Քըզըլ Թօփրաք	»	— —	3 13	4 49	7 2	8 57	11 12	12 12					
Ֆէնէր Եօլու	»	1 21	3 17	4 53	7 6	9 2	11 17	12 17					
Կէօզ Թէփէ	»	— —	3 22	4 58	7 11	9 8	11 22	12 22					
Էրէնքէօյ	»	1 31	3 27	5 2	7 16	9 13	11 28	12 27					
Պօսթանճըք	»	1 40	3 35	5 10	7 24	9 24	11 36	12 35					
Մալթէփէ	»	1 51	3 46	5 20	7 34	9 38	11 46	12 45					
Գարթալ	»	2 5	3 57	5 31	7 46	9 54	11 57	12 56					
Բէնտիք	ժմ.	2 15	4 5	5 39	7 54	10 5	12 5	1 4					
	մկն.	2 23				10 16							
Թուզլա	»	2 45				10 41							
Կէյպզէ	»	3 6				11 7							
Տիլ Իսքէլէսի	»	3 28				11 33							
Թավշանճըլ	»	3 38				11 44							
Հէրէքէ	»	3 56				12 5							
Եարըմճա	»	4 16				12 25							
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»	4 29				12 41							
Տէրինճէ	»	4 40				12 56							
Իզմիտ	ժմ.	4 53				1 12							
	մկն.	5 13											
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»	5 50											
Սապանճա	»	6 20											
Համիտիէ	»	6 46											
Կէյվէ	»	7 36											
Աք Հիսար	»	8 1											
Մէքէճէ	»	8 37											
Լէֆքէ	»	9 6											
Վէզիր Խան	»	9 43											
Պիլէճիք	ժմ.	10 24											
	մկն.	10 34											
Քարաքէօյ	»	11 46											
Պօզիւք	»	12 29											
Ինէ Էօնիւ	»	1 17											
Չաւքուր Հիսար	»	1 48											
Էսկի Շէհր	ժմ.	2 28											
		Իրիկ.											

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամբ. Առտ.	Թ. 3 Ճամբ. Առտ.	Թ. 5 Ճամբ. Առտ.	Թ. 31 Խառն Առտ.	Թ. 7 Ճամբ. Առտ.	Թ. 9 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 11 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 33 Խառն Առտ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի Շէհր	մկն.	Այս կառախումբը պիտի բանի Ապրիլ 1էն	Այս կառախումբը պիտի բանի մինչեւ Մարտ 31						11 —				
Չաւքուր Հիսար	»								11 39				
Ինէ Էօնիւ	»								12 13				
Պօզիւք	»								12 47				
Քարաքէօյ	»								1 21				
Պիլէճիք	ժմ.								2 11				
	մկն.								2 21				
Վէզիր Խան	»								2 58				
Լէֆքէ	»								3 37				
Մէքէճէ	»								4 13				
Աք Հիսար	»								4 40				
Կէյվէ	»								5 5				
Համիտիէ	»								6 1				
Սապանճա	»								6 19				
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»								6 47				
Իզմիտ	ժմ.								7 24				
	մկն.				12 —				7 44				
Տէրինճէ	»				12 23				8 —				
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»				12 34				8 10				
Եարըմճա	»				12 50				8 22				
Հէրէքէ	»				1 22				8 48				
Թավշանճըլ	»				1 36				8 58				
Տիլ Իսքէլէսի	»				1 48				9 8				
Կէյպզէ	»				2 24				9 38				
Թուզլա	»				2 46				9 56				
Բէնտիք	ժմ.				3 10				10 15				
	մկն.	11 55	12 34	1 56	3 20	5 49	7 37	9 17	10 25				
Գարթալ	»	12 4	12 43	2 6	3 32	5 58	7 47	9 27	10 42				
Մալթէփէ	»	12 15	12 54	2 17	3 48	6 10	7 58	9 39	11 2				
Պօսթանճըք	»	12 25	1 4	2 27	4 2	6 20	8 8	9 49	11 17				
Էրէնքէօյ	»	12 35	1 13	2 37	4 16	6 28	8 17	9 59	11 30				
Կէօզթէփէ	»	12 39	1 17	2 41	4 20	6 32	8 21	10 3	— —				
Ֆէնէր Եօլու	»	12 45	1 23	2 46	4 25	6 37	8 26	10 8	11 41				
Քըզըլ Թօփրաք	»	12 49	1 27	2 50	4 29	6 41	8 30	10 12	— —				
Հայտար Փաշա	ժմ.	12 55	1 33	2 56	4 37	6 47	8 36	10 18	11 50				
	մկն.	1 3	1 41	3 4	4 50	6 55	8 44	10 26	12 5				
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմ.	1 28	2 6	3 29	5 15	7 20	9 9	10 51	12 30				
									Իրիկ.				